

ZBIERKA

STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU A ROZHODNUTÍ SÚDOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

6/2012

OBSAH**Stanoviská vo veciach trestných**

- 114. Príslušnosť samosudcu alebo senátu na vykonanie konania o prečinoch** - Spojka „a“ v ustanovení § 349 ods. 1 Tr. por. spája dve rôzne kategórie trestných činov, t.j. na strane jednej prečinov v rozsahu definície podľa § 10 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a na strane druhej zločinov, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje osem rokov. Keďže trestný čin spáchaný z nedbanlivosti je v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. vždy prečinom, pokiaľ nie sú dané podmienky uvedené v § 349 ods. 2 Tr. por. na vykonanie konania senátom, vykoná konanie o prečine samosudca bez obmedzenia trestnou sadzbou ustanovenou na prečin v osobitnej časti Trestného zákona 5
- 115. Zverejňovanie odlišného stanoviska a uvádzanie pomeru hlasov pri rozhodovaní senátu** - Trestný poriadok je z hľadiska pravidiel rozhodovania senátu hlasovaním vo vzťahu k zákonu č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdoch) osobitným predpisom (lex specialis), keďže zákon o súdoch v dotknutej otázke nerozlišuje druh konania pred súdom (konanie podľa Trestného poriadku, resp. Občianskeho súdneho poriadku). Keďže Trestný poriadok ustanovuje, že hlasovanie senátu, vrátane obsahu porady a zápisnice o hlasovaní, je tajné (§ 170 ods. 1, 2 a 7, § 61 ods. 3 Trestného poriadku), ustanovenie § 3 ods. 9 zákona o súdoch (v znení zákona č. 33/2011 Z. z.), ktoré výsledok hlasovania odtajňuje a personifikuje, sa v trestnom konaní nepoužíje 8
- 116. Jednočinný súbeh trestného činu krádeže vlámaním a trestného činu poškodzovania cudzej veci vlámaním, pomer špeciality a zásada ne bis in idem** - I. Ustanovenie § 38 ods. 1 Trestného zákona treba vykladať tak, že prikazuje prednostnú kvalifikáciu určitej okolnosti ako zákonného znaku trestného činu. Ak je konkrétna okolnosť okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby, vytvára kvalifikovanú skutkovú podstatu so základnou skutkovou podstatou, ktorá túto okolnosť neobsahuje, napriek tomu, že je aj zákonným znakom uvedeným v inej základnej skutkovej podstate trestného činu, ak kvalifikovaná skutková podstata pokrýva väčší počet zákonných znakov trestného činu. To platí aj vtedy, ak jedno ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona obsahuje dve (alebo viac) samostatných základných skutkových podstát trestného činu.
 II. Ak si páchatel prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha čin vlámaním, naplní zákonné znaky zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona, pri použití § 138 písm. e/ Tr. zák. Takéto posúdenie činu jeho podradením pod kvalifikovanú skutkovú podstatu je v pomere špeciality ku kvalifikácii skutku podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorá sa použije len vtedy, ak páchatel krádežou vlámaním nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr. zák.).
 III. Ak je jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov podľa znakov ich základných skutkových podstát možný, avšak tá istá okolnosť podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne, bude táto okolnosť v rámci súbežnej kvalifikácie činu použitá ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri aplikácii toho ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona, ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate zodpovedá vyššia trestná sadzba oproti inej konkurujúcej sadzbe, resp. ustanoveniu. Keďže ide o ten istý čin (skutok) a tú istú skutkovú okolnosť, výška trestnej sadzby bude určujúcim kritériom vzťahu špeciality, ktorý determinuje výber právnej kvalifikácie trestného činu 11

Rozhodnutia vo veciach trestných

- 117. Rozsah prieskumnej povinnosti sudcu pre prípravné konanie a postup prokurátora v zmysle § 79 ods. 2, ods. 3 Tr. por.** – Pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu sa povinnosť sudcu pre prípravné konanie v zmysle § 79 ods. 2 Tr. por. skúmať, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili, obmedzuje v podstate len na skúmanie existencie už daných väzobných dôvodov. Z toho vyplýva, že prokurátor, v prípade, že nevyhovie žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, sa nemôže v rámci tohto svojho negatívneho stanoviska a návrhu na rozhodnutie v zmysle § 79 ods. 3 Tr. por. účinne domáhať zmeny v podobe rozšírenia už existujúcich väzobných dôvodov. Táto skutočnosť mu však nebráni v tom, aby podľa § 79 ods. 2 vety druhej Tr. por. podal samostatný návrh na zmenu dôvodov väzby, ak práve v danom čase (napr. v súvislosti s preskúmaním žiadosti podanej obvineným) dospel k záveru, že u obvineného sa dôvod (dôvody) väzby zmenil 15

- 118. Odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c/ a § 392 ods. 1 Tr. por. Použitie § 372 ods. 2 Tr. por. per analogiam** - Dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c/ Tr. por. obsahovo zodpovedá dôvodu zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. Dovolanie sa podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmieta, ak je zrejmé už v štádiu predbežného preskúmania dovolania, vykonávaného v zmysle § 378 Tr. por., že nie sú splnené, resp. preukázané dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.
Ustanovenie § 372 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom od 1. septembra 2011 sa per analogiam použije aj vtedy, ak predchádzajúce dovolanie v tej istej veci bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c/ Tr. por. V takom prípade dovolací súd ďalšie dovolanie odmieta podľa § 382 písm. d/ Tr. por. 18
- 119. Aplikácia osobitného motívu podľa § 140 písm. a/ Tr. zák. u objednávateľa a u páchatel'a trestného činu v štádiách jeho prípravy, pokusu a dokonania** - I. V prípade spáchania trestného činu na objednávku (§ 140 písm. a/ Tr. zák.), treba tento osobitný kvalifikačný pojem vykladať tak, že ide o konanie páchatel'a, ktorý spácha trestný čin po tom, ako si predtým iná osoba u neho spáchanie trestného činu objednala. Aplikácia tohto osobitného motívu je však vylúčená u objednávateľa, ktorý nekoná na objednávku, ale objednávku na spáchanie trestného činu dáva.
II. Pokiaľ konanie objednaného páchatel'a dospeje aspoň do štádia pokusu trestného činu, konanie objednávateľa sa postihne ako účastníctvo podľa § 21 ods. 1 písm. c/ Tr. zák.(objednávateľ), pričom na jeho trestnú zodpovednosť sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti páchatel'a, s výnimkou okolnosti podmieňujúcej použitie prísnejšej trestnej sadzby v podobe osobitného motívu podľa § 140 písm. a/ Tr. zák.,(spáchanie trestného činu na objednávku).
III. Ak ide o zločin, a konanie objednaného páchatel'a nedospelo ani do štádia pokusu na trestnom čine, konanie objednávateľa sa trestne postihne ako príprava na zločin podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. aj s možnou aplikáciou do úvahy prichádzajúcich okolností podmieňujúcich použitie prísnejšej trestnej sadzby, s výnimkou okolnosti definovanej v § 140 písm. a/ Tr. zák. (spáchanie trestného činu na objednávku) 20
- 120. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania v zmysle § 374 Tr. por. z hľadiska jeho postupu podľa § 386 a nasl. Tr. por.** - I. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.
II. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmieta podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.
III. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu 23
- 121. Materiálny základ sankcie spočívajúcej v povinnosti rozhodnúť o prepustení obvineného na slobodu. Opätovné vzatie do väzby v tej istej veci** - I. Procesná chyba konania pri rozhodovaní súdu prvého stupňa o väzbe, ktorá je dôvodom zrušenia rozhodnutia o vzatí obvineného do väzby a súčasného rozhodnutia nadriadeného súdu o prepustení obvineného na slobodu v zmysle § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. nemôže byť reparovaná následným predvedením obvineného podľa § 120 ods. 2 Tr. por. a opätovným rozhodnutím o jeho vzatí do väzby (rovnako vzatím do väzby s využitím iného procesného postupu), ak v období od predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa o väzbe nenastali iné skutočnosti, zakladajúce dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 Tr. por. Inak by bola sankcia, spočívajúca v nutnosti rozhodnúť o prepustení obvineného na slobodu, ktorú zákon spája s porušením ustanovení o postupe súdu pri rozhodovaní o väzbe zbytočná a nemala by účinky, ktoré ňou majú byť vyvolané v prospech obvineného.
II. Okolnosť, ktorá odôvodňuje rozhodnutie súdu o vzatí obvineného do väzby po predchádzajúcom neprávoplatnom rozhodnutí o jeho vzatí do väzby, ktoré bolo nadriadeným súdom zrušené, nemusí naplniť dokonané dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 2 Tr. por. Ak pred vydaním prvostupňového rozhodnutia o vzatí do väzby nebol obvinený v tej istej veci prepustený z väzby, do ktorej bol právoplatne vzatý, môže súd v takom prípade o väzbe obvineného rozhodnúť len podľa § 71 ods. 1 Tr. por.
III. Účelom ustanovenia § 71 ods. 2 Tr. por. je upraviť kvalitatívne odlišné podmienky vzatia do väzby pre prípad, že v tej istej veci sa už vykonávala väzba, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, avšak súd (v

prípravnom konaní aj prokurátor) rozhodol o prepustení obvineného na slobodu pre pominutie primárnych zákonných podmienok väzobného stíhania (§ 71 ods. 1 Tr. por.), alebo z dôvodu nahradenia väzby zákonom ustanovenou garanciou 26

- 122. Vplyv oznámenia obvineného, že si volí obhajcu alebo žiada o jeho ustanovenie na uplynutie lehoty na podanie sťažnosti** - Ak obvinený, ktorý nemá (a nemusí mať) obhajcu podal sťažnosť proti uzneseniu oneskorene, čo je dôvodom na zamietnutie sťažnosti podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por., uznesenie nadobúda právoplatnosť v zmysle § 184 ods. 1 písm. b/, bod 1 Tr. por. márnym uplynutím lehoty na podanie sťažnosti uvedenej v § 187 ods. 1 veta prvá Tr. por. Za týchto okolností oznámenie obvineného v oneskorene podanej sťažnosti, že si volí obhajcu alebo žiada o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 Tr. por., nevyvoláva potrebu doručiť uznesenie zvolenému alebo následne ustanovenému obhajcovi v zmysle § 179 ods. 2 veta prvá, časť za bodkočiarkou Tr. por. a plynutie lehoty na podanie sťažnosti sa neobnoví 33
- 123. Použitie ustanovenia § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v prípade trestného stíhania pre prečin alebo zločin** - Ak obvinenému hrozí uloženie súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák. a skorší trest bol uložený pre obzvlášť závažný zločin (§ 11 ods. 3 Tr. zák.) ustanovenie o povinnej obhajobe podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa použije od nariadenia hlavného pojednávania aj v prípade, že sa aktuálne trestné stíhanie vedie pre prečin alebo zločin 34
- 124. K znakom trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.** - Trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa páchatel – dlžník dopustí, ak čo aj len čiastočne zmarí uspokojenie svojho veriteľa tým, že úmyselne zmenší svoj majetok konaním v tomto ustanovení uvedeným tak, že veriteľ v dôsledku toho nedosiahne uspokojenia, ktorého by inak dosiahol. Samotným prevodom obchodného podielu (obchodných podielov) v spoločnosti s ručením obmedzeným z doterajšieho spoločníka (doterajších spoločníkov) na inú osobu (iné osoby), a to či už odplatným alebo bezodplatným, nedochádza k žiadnej zmene vo vzťahu k výške majetku spoločnosti, a tým ani len k čiastočnému zmareniu uspokojenia veriteľa, preto takýto prevod sám osebe nemôže naplniť skutkovú podstatu tohto trestného činu 36
- 125. Uplatnenie zásady ne bis in idem v prípade konania o činoch, ktoré nie sú trestnými činmi podľa § 9 Tr. zák.** - Základná zásada „ne bis in idem“ vyjadrená v § 2 ods. 8 Tr. por. nie je obmedzená len na trestné konanie, keďže z hľadiska uplatnenia tejto zásady je rozhodujúcou totožnosť skutku a nie totožnosť právnej kvalifikácie. Vzhľadom na ponímanie činu podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd možno však zásadu ne bis in idem, okrem trestného konania, uplatniť iba na tie činy kvalifikovateľné správnymi prípadne inými príslušnými orgánmi ako menej závažné činy, teda priestupky, prípadne iné správne delikty a výnimočne aj disciplinárne delikty, ktoré majú trestnoprávnu povahu, pričom povaha deliktu sa v tomto smere posudzuje z hľadiska chráneného záujmu (či ide o záujem všeobecný alebo partikulárny), z hľadiska adresáta normy (či je norma adresovaná všetkým občanom alebo len skupine osôb so zvláštnym statusom) a z hľadiska účelu a typu sankcie (či má represívny charakter) 40
- 126. Hodnotenie dôkazného podkladu obvinenia alebo obžaloby pri rozhodovaní o výkone EZR. Príslušnosť súdu na zabezpečenie úkonov v zmysle § 22 ods. 9 zákona o EZR** - I. Pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 22 ods. 1, ods. 4 zákona č.154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze jeho vykonanie súd obligatórne odmietne, ak sú dané dôvody podľa § 23 ods. 1 označeného zákona a môže jeho vykonanie odmietnuť, ak sú dané dôvody podľa § 23 ods. 2 tohto zákona. Medzi takto určené dôvody nepatrí hodnotenie dôkazného podkladu obvinenia alebo obžaloby. Ak dôvody podľa § 23 ods. 1 alebo ods. 2 nie sú dané, súd vždy rozhodne o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu. II. Súdom, ktorý rozhodol o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle § 22 ods. 9 zákona č. 154 /2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze je vždy krajský súd príslušný podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, rozhodujúci o návrhu prokurátora v prvom stupni. Toto pravidlo platí aj v prípade, ak Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil uznesenie krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o nevykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu a postupom podľa § 22 ods. 8 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze sám rozhodol, že sa európsky zatýkací rozkaz vykoná, nakoľko pre určenie súdu podľa kritérií § 22 ods. 9 naposledy uvedeného zákona je rozhodujúca vecná (nie inštančná) príslušnosť na konanie o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu, spoločne s miestnou príslušnosťou upravenou v odseku 2 tohto ustanovenia 44

127. Zbavenie mlčanlivosti svedka v trestnom konaní podľa osobitných predpisov. Hodnotenie dôvodnosti rozhodnutia svedka o odopretí výpovede. Podmienky rozhodnutia súdu o vyšetrení duševného stavu svedka - I. K zbaveniu mlčanlivosti svedka v trestnom konaní podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 323/1992 Zb. v znení neskorších predpisov - Zákon o notároch a notárskej činnosti), nedochádza vo vzťahu ku konkrétnemu procesnému úkonu trestného konania (napr. vysvetlenie, výsluch, vydanie vecí), ale k účasti dotknutej osoby na úkonoch trestného konania v rozsahu, ktorý ustanovuje osobitný predpis.

II. Súd nie je viazaný rozhodnutím iného orgánu činného v trestnom konaní, o tom, že svedok mal právo odoprieť výpoveď podľa § 130 ods. 2 Tr. por. Súd po preskúmaní veci môže mať iný názor na dôvodnosť svedkovho rozhodnutia odoprieť výpoveď v prípravnom konaní. Preto ani výsluch takéhoto svedka v konaní pred súdom nie je vylúčený.

III. Súd nie je viazaný rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní o tom, že nie je potrebné skúmať duševný stav svedka z dôvodov uvedených v § 150 Tr. por. Nariadiť vyšetrenie duševného stavu svedka preto môže súd aj v konaní pred súdom, ak sú súčasne splnené dve podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 150 Tr. por.:

- a) ide o výpoveď svedka, ktorá je pre rozhodnutie obzvlášť závažná a
- b) existujú dôvody pre vážne pochybnosti, či nie je u takéhoto svedka podstatne znížená schopnosť správne vnímať alebo vypovedať 47

114. S T A N O V I S K O

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 349 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej „Tr. por.“) v otázke príslušnosti samosudcu alebo senátu na vykonanie konania o prečinoch, na ktoré Trestný zákon (ďalej „Tr. zák.“) v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje 8 (osem) rokov, sp. zn. Tpj 8/2011 prijaté 12. decembra 2011.

Spojka „a“ v ustanovení § 349 ods. 1 Tr. por. spája dve rôzne kategórie trestných činov, t.j. na strane jednej prečinov v rozsahu definície podľa § 10 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a na strane druhej zločinov, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje osem rokov. Keďže trestný čin spáchaný z nedbanlivosti je v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. vždy prečinom, pokiaľ nie sú dané podmienky uvedené v § 349 ods. 2 Tr. por. na vykonanie konania senátom, vykoná konanie o prečine samosudca bez obmedzenia trestnou sadzbou ustanovenou na prečin v osobitnej časti Trestného zákona.

O d ô v o d n e n i e:

Podpredsedníčka Okresného súdu Prievidza listom z 20. januára 2011, sp. zn. 3T 12/2010, sa obrátila na predsedu trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky so žiadosťou o iniciovanie výkladu ustanovenia § 349 ods. 1 Tr. por. na základe toho, že Okresnému súdu Prievidza bola prokurátorom Krajskej prokuratúry Trenčín podaná 22. januára 2010 obžaloba na obv. Ing. J.B. a spol. pre prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 4 Tr. zák. tzn. pre prečin spáchaný z nedbanlivosti (§10 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.). I keď ide o prečin, pretože zákon páchatelovi tohto trestného činu ustanovuje uložiť trest odňatia slobody na 4 roky až 10 rokov, vychádzajúc zo znenia § 349 ods. 1 Tr. por., súd vo veci konal ako senát. Na verejnom zasadnutí, ktoré bolo nariadené na predbežné prejednanie uvedenej obžaloby však prokurátor, ako aj obhajcovia obžalovaných namietali zloženie súdu, lebo sú toho názoru, že prečiny vo všeobecnosti bez ohľadu na výšku trestu, ktorá je ustanovená v osobitnej časti Tr. zák. pri tej - ktorej skutkovej podstate prečinu, má konať samosudca a nie senát, a teda aj v označenej trestnej veci má vykonať konanie samosudca.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na základe citovaného podnetu podpredsedníčky Okresného súdu Prievidza v rámci činnosti podľa § 21 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov zistil, že niektoré okresné sudy v obvode Krajského súdu v Trenčíne vykonávajú konanie a rozhodujú o prečinoch, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje 8 (osem) rokov v senáte a iné okresné sudy o prečinoch, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje 8 (osem) rokov, vykonávajú konanie a rozhodujú samosudcom.

Konkrétne:

A

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom v trestnej veci sp. zn. 2T 102/2011, vedenej proti obžalovanému D.P. pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák., konal a rozhodoval na hlavnom pojednávaní 6. októbra 2010 v senáte tak, že uznal obžalobného za vinného v zmysle obžaloby, lebo ako poľovník použil zbraň na poľovné účely v čase keď bol pod vplyvom alkoholu (0,70 mg/l) pričom spôsobil smrteľné strelné poranenie poškodenému. Podľa § 149 ods. 4 Tr. zák., s prihliadnutím na § 38 ods. 3, § 36 písm. k/, písm. l/, písm. n/ Tr. zák. a s použitím § 39 ods. 1 Tr. zák. mu súd uložil trest odňatia slobody vo výmere na 3 (tri) roky, výkon ktorého súd podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 4 (štyroch) rokov a zároveň mu uložil probačný dohľad. Rozhodol tiež o obmedzení – zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, zákaze činnosti – výkone práva poľovníctva a práva držať a nosiť strelné zbrane a strelivo, aj o treste prepadnutia vecí – guľovnice s príslušenstvom.

V odôvodnení rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 22. októbra 2010, s otázkou výkladu ustanovenia § 349 ods. 1 Tr. por. z hľadiska procesného konania v senáte sa súd nezaoberal.

Okresný súd Považská Bystrica na verejnom zasadnutí senátu konanom 4. marca 2008, v trestnej veci obvineného J.B. o návrhu prokurátora na schválenie dohody o vine a treste rozhodol rozsudkom sp. zn. 2T 2/2008 tak, že obvinený je vinný z prečinu usmrtienia podľa §149 ods. 4 Tr. zák., lebo ako vodič dopravného prostriedku v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorú si privodil vplyvom návykovej látky (1,83 promile alkoholu v krvi), spôsobil inému smrť. Odsúdil ho za to podľa §149 ods. 4 Tr. zák., s prihliadnutím na § 36 písm. j/, písm. l/, písm. n/, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom

stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.) a uložil mu podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 4 rokov.

Rozsudok súd odôvodnil v intenciách ustanovenia § 168 ods. 2 Tr. por.

Obdobne aj Okresný súd Trenčín rozhodol v senáte rozsudkom z 19. júla 2007, sp. zn. 1T 10/2007 vo veci obvineného L.H. pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák. na základe dohody o vine a treste.

B

Samosudca Okresného súdu Trenčín v trestnej veci proti obvinenému L.Š., vedenom pod sp. zn. 3T 131/2008, rozhodol rozsudkom zo 17. marca 2009 o návrhu prokurátora na schválenie dohody o vine a treste tak, že obvinený je vinný z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák. a z prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., lebo

- ako vodič dopravného prostriedku v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky (alkoholu – 0,78g/kg), inému spôsobil z nedbanlivosti smrť,

- zmocnil sa cudzieho motorového vozidla väčšej hodnoty v úmysle prechodne ho používať.

Odsúdil ho za to podľa § 149 ods. 4 Tr. zák., § 36 písm. j/, písm. l/ Tr. zák. s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3 ods. 8 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.) a uložil mu aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu na dobu 5 (päť) rokov.

Samosudca Okresného súdu Trenčín rozsudok odôvodnil v zmysle § 168 ods. 2 Tr. por.

Samosudca Okresného súdu Prievidza v trestnej veci proti obžalovanému J.M. vedenej pod sp. zn. 2T 277/2008, na hlavnom pojednávaní 3. apríla 2009 v zmysle § 257 ods. 6 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por., že „je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe“, teda, že ako vodič dopravného prostriedku, v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorú si privodil vplyvom návykovej látky (0,57 mg/l alkoholu v krvi), inému spôsobil z nedbanlivosti smrť, čím spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák.

Obžalovaný J.M., po vykonaní dokazovania samosudcom na hlavnom pojednávaní len ohľadne výroku o treste, bol odsúdený v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 14. septembra 2009, sp. zn. 3To 44/2009, podľa § 149 ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 3, § 36 písm. j/, písm. l/, § 39 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Bol mu uložený aj zákaz činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 rokov.

V odôvodnení rozsudku sa samosudca okresného súdu, ani krajský súd otázkou procesného konania a rozhodnutia v zmysle § 349 ods. 1 Tr. por. nezaoberali. Z výroku krajského súdu možno dedukovať, že vykonanie konania samosudcom považoval za zákonné, keďže konštatoval, že preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. prokurátorom napadnutý rozsudok len vo výroku o uloženom treste odňatia slobody, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku prechádzalo a inak sa vykonania konania samosudcom nedotkol.

Na odstránenie rozdielneho výkladu uvedených ustanovení zákona navrhol predseda trestnoprávneho kolégia § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR na rok 2011 a Rokovacieho poriadku NS SR trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu relevantných ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona.

Predseda trestnoprávneho kolégia podľa článku 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky požiadal o písomne vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské sudy, Špecializovaný trestný súd v Pezinku, Ústavný súd SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Generálnu prokuratúru SR, Ministerstvo vnútra SR, Akadémiu Policajného zboru v Bratislave, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, UPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva trnavskej univerzity v Trnave.

Z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu vyplynul väčšinový názor, že zavinenie, ako psychický vnútorný stav páchatel'a k skutočnostiam tvoriacim trestný čin, je obligatórnou zložkou subjektívnej stránky trestného činu, a je podstatnou náležitosťou trestnej zodpovednosti, ktorá zároveň definuje jednotlivé kategórie trestných činov (úmyselné – nedbanlivostné) a tým ovplyvňuje jednak spôsob konania

a rozhodovania najmä súdov a jednak mieru ujmy páchatel'a vo forme trestu. Teda nie „výška trestnej sadzby“, ale zavinenie je takýmto rozhodujúcim kritériom.

Trestný zákon v ustanovení § 10 ods. 1 vymedzuje, že prečinom je (každý) trestný čin spáchaný z nedbanlivosti, ako aj úmyselný trestný čin, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou 5 (päť) rokov.

Podľa § 349 ods. 1 Tr. por. samosudca vykonáva konanie o prečinoch a zločinoch, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje osem rokov.

Podľa § 241 ods. 1 Tr. por. obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca.

Podľa § 243 ods. 1 Tr. por. obžalobu podanú na súde pre zločin s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou 8 (osem) rokov preskúma predseda senátu a podľa jej obsahu a obsahu spisu posúdi, či ju treba predbežne prejednať na zasadnutí senátu alebo či o nej môže nariadiť hlavné pojednávanie.

Uvedené ostatné dve ustanovenia rozdeľujú podané obžaloby medzi samosudcu a senát tak, že samosudca je príslušný pre všetky prečiny a pre zločiny s hornou hranicou trestnej sadzby straty slobody neprevyšujúcej osem rokov. Senát je príslušný pre zločiny s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou osem (8) rokov. Pri výklade ustanovenia § 349 ods. 1 Tr. por. (a v tej súvislosti aj ustanovenia § 241 ods. 1 Tr. por. v zmysle uvedenom pod bodom „A“ tohto stanoviska), by prečiny s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou osem (8) rokov nemal kto preskúmať ani predbežne prejednať, keďže zákon v ustanovení § 243 ods. 1 Tr. por. hovorí len o zločinoch (t.j. o úmyselných trestných činoch, za ktoré Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov - § 11 ods. 1 Tr. zák.). Obžaloby podané pre prečin s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou osem rokov by sa nemohli zaradiť na predbežné prejednanie senátu a teda senát by o nich nemohol ani rozhodovať. Z tohto vyplýva, že výklad či už ustanovenia § 349 ods. 1 Tr. por. alebo aj ustanovenia § 241 ods. 1 Tr. por. vedie k záveru, že všetky prečiny má prejednať samosudca.

V prospech vyššie uvedeného výkladu vyznieva aj ustanovenie § 331 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého „ak sa koná o zločine, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje osem rokov, rozhodnutie o zrejmej neprimeranosti dohody o vine a treste robí senát na verejnom zasadnutí“. Toto ustanovenie korešponduje s ustanoveniami o konaní o obžalobe a vedie k záveru, že či už ide o obžalobu alebo dohodu o vine a treste o prečine, ktorého horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody prevyšuje osem (8) rokov, rozhodovať má samosudca.

Z výkladu uvedených ustanovení vyplýva záver, že samosudca je príslušný na vykonanie konania o všetkých prečinoch a o tých zločinoch, na ktoré Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje osem (8) rokov, čo oprávňuje k právnomu záveru uvedenému v právnej vete výroku tohto stanoviska.

Na podporu uvedeného stanoviska trestnoprávneho kolégia možno argumentovať aj tým, že keby mal zákonodarca úmysel obmedzovať príslušnosť samosudcu na konanie len o prečinoch s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov, musela by byť, v zmysle legislatívnych pravidiel, táto obmedzujúca formulácia do ustanovenia § 349 Tr. por. zapracovaná aj pri slove „prečinoch“. Dané ustanovenie by napr. muselo znieť „samosudca vykonáva konanie o prečinoch s hornou hranicou trestnej sadzby trestu odňatia slobody neprevyšujúcou osem rokov a zločinoch, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje osem rokov“.

Keďže naznačená formulácia v ustanovení § 349 Tr. por. použitá nie je, aj z toho vyplýva, že senát koná len o zločinoch s hornou hranicou trestnej sadzby odňatia slobody prevyšujúcou osem rokov.

115. S T A N O V I S K O

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2011 na zjednotenie výkladu a aplikácie § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z.z. (ďalej len „zákon o súdoch“) v otázke týkajúcej sa zverejňovania odlišného stanoviska a uvádzania pomeru hlasov pri rozhodovaní senátu, sp. zn. Tpj 53/2011 prijaté 12. decembra 2011.

Trestný poriadok je z hľadiska pravidiel rozhodovania senátu hlasovaním vo vzťahu k zákonu č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdoch) osobitným predpisom (lex specialis), keďže zákon o súdoch v dotknutej otázke nerozlišuje druh konania pred súdom (konanie podľa Trestného poriadku, resp. Občianskeho súdneho poriadku).

Keďže Trestný poriadok ustanovuje, že hlasovanie senátu, vrátane obsahu porady a zápisnice o hlasovaní, je tajné (§ 170 ods. 1, 2 a 7, § 61 ods. 3 Trestného poriadku), ustanovenie § 3 ods. 9 zákona o súdoch (v znení zákona č. 33/2011 Z. z.), ktoré výsledok hlasovania odtajňuje a personifikuje, sa v trestnom konaní nepoužije.

O d ô v o d n e n i e:

Predseda trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre listom z 26. mája 2011 a osobne na zasadnutí trestnoprávneho kolégia NS SR 30. mája 2011, informoval o rokovaní trestnoprávneho kolégia krajského súdu o ustanovení § 3 ods. 9 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z.z., konkrétne o rozpore medzi ustanovením § 3 ods. 9 uvedeného zákona a § 170 ods. 1, ods. 2, ods. 7 Tr. por. (ďalej tiež len „Tr. por.“), v spojení aj s § 61 ods. 3 Tr. por. Konštatoval, že boli prezentované názory odmietajúce uviesť výsledok hlasovania v rozhodnutí, jeho zverejnenie pri vyhlásení rozhodnutia alebo v jeho písomnom vyhotovení, či už v úvodnej časti rozhodnutia alebo v závere odôvodnenia. K zhode, ani k prijatiu stanoviska trestnoprávneho kolégia krajského súdu nedošlo.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na základe podnetu predsedu trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Nitre v rámci činnosti podľa § 21 ods. 4 zákona o súdoch, vrátane rokovania trestnoprávneho kolégia NS SR 30. mája 2011, zistil rozdielny výklad a aplikáciu ustanovenia § 3 ods. 9 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z.z. v súdnej praxi. Konkrétne napríklad:

I. V rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. mája 2011, sp. zn. 3To 34/2011, v úvodnej časti (§ 163 ods. 1 písm. a/ Tr. por.) – „označenie súdu, o ktorého rozsudok ide“ – je uvedený: „Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. R.V. a sudcov JUDr. J.J. a JUDr. S.H. v trestnej veci proti obžalovanému M.G. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné prejednal na verejnom zasadnutí 19. mája 2011 odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry v Novom Meste nad Váhom podané v neprospech obžalovaného a odvolanie obžalovaného M.G. proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 3. marca 2011, sp. zn. 1T 134/2010 a pomerom troch hlasov proti žiadnemu rozhodol.“

Obdobne Krajský súd v Trenčíne vo veci sp. zn. 23To 40/2011 dňa 27. mája 2011 rozhodol... „pomerom hlasov tri k nule“.

II. V uznesení Krajského súdu v Trenčíne z 23. júna 2011, sp. zn. 3To 54/2011, v úvodnej časti (§ 176 ods. 1 písm. a/ Tr. por.) – „označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide“ - je uvedený: „Krajský súd v Trenčíne prejednal na verejnom zasadnutí konanom 23. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. S.H. a sudcov JUDr. J.J. a JUDr. R.V. odvolanie, ktoré proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 1T 27/2011 z 2. mája 2011, podal obžalovaný P.Š., trvale bytom v Starej Turej, t.č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby v Ilave a takto rozhodol.“

Ani v odôvodnení citovaného uznesenia nie je uvedený výsledok hlasovania pomerom hlasov pri hlasovaní členov senátu o rozhodnutí.

Na odstránenie rozdielneho výkladu uvedených ustanovení zákona navrhol predseda trestnoprávneho kolégia podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušného ustanovenia Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2011 a Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu relevantných ustanovení Trestného poriadku a § 3 ods. 9 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z.z.

Súčasne predseda trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu podľa čl. 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky požiadal o písomné vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské sudy, Špecializovaný trestný súd v Pezinku, Ústavný súd SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Generálnu prokuratúru SR, Ministerstvo vnútra SR, Akadémiu policajného zboru v Bratislave, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, UPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva trnavskej univerzity v Trnave.

Vyjadrenia súdov a inštitúcií, ktoré žiadosti o písomné vyjadrenie vyhovelí, vyústili do troch právnych názorov, ktoré boli zhrnuté nasledovne:

A.

„Trestný poriadok je z hľadiska pravidiel rozhodovania senátu hlasovaním vo vzťahu k zákonu č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o súdoch) osobitným predpisom (lex specialis), lebo zákon o súdoch v dotknutej otázke nerozlišuje druh konania pred súdom (konanie podľa Trestného poriadku, resp. Občianskeho súdneho poriadku).

Keďže Trestný poriadok ustanovuje, že hlasovanie senátu je tajné, vrátane obsahu porady a zápisnice o hlasovaní (§ 61 ods. 3, § 170 ods. 1, 2 a 7), ustanovenie § 3 ods. 9 zákona o súdoch (v znení zákona č. 33/2011 Z.z.), ktoré výsledok hlasovania odtajňuje a personifikuje, sa v trestnom konaní nepoužije“. (Krajský súd v Banskej Bystrici, Krajský súd v Prešove, Krajský súd v Trnave, Krajský súd v Bratislave, Krajský súd v Trenčíne, Ministerstvo vnútra SR, Generálna prokuratúra SR, Akadémia Policajného zboru v Bratislave).

B.

„Trestný poriadok je z hľadiska pravidiel rozhodovania senátu hlasovaním vo vzťahu k zákonu č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o súdoch) osobitným predpisom (lex specialis), lebo zákon o súdoch v dotknutej otázke nerozlišuje druh konania pred súdom (konanie podľa Trestného poriadku, resp. Občianskeho súdneho poriadku).

Keďže Trestný poriadok ustanovuje, že hlasovanie senátu je tajné (§ 170 ods. 1, ods. 2 a ods. 7 Tr. por. a podľa § 30 ods. 10 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov je sudca povinný zachovávať mlčanlivosť a zbaviť ho mlčanlivosťou v dôsledku hlasovania v senáte je neprípustné, ustanovenie vety prvej a vety druhej § 3 ods. 9 zákona o súdoch č. 757/2004 Z.z. v znení zákona č. 33/2011 Z.z., ktoré výsledok hlasovania odtajňujú a personifikujú, sa v trestnom konaní nepoužije. To však nebráni použitiu vety tretej, ostatne citovaného ustanovenia o uvedení výsledku hlasovania uvedením pomeru hlasov“. (Krajský súd v Žiline).

C.

„Zákon č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 33/2011 Z.z. sú právne normy rovnakej právnej sily. V dôsledku toho, a pravidla „lex posterior derogat legi priori“ (neskorší zákon ruší zákon skorší), v otázkach hlasovania v senáte, odlišného stanoviska k rozhodnutiu a zverejňovaniu výsledku hlasovania uvedenému pomeru hlasov, je súd povinný postupovať podľa § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení zákona č. 33/2011 Z.z.“. (Krajský súd v Košiciach, Ministerstvo spravodlivosti SR, Právnická fakulta UK v Bratislave).

Krajský súd v Nitre zotrval na svojom podnete s tým, že kolégium krajského súdu sa nedohodlo na jednotnom názore.

Rozprava na zasadnutí trestnoprávneho kolégia NS SR 30. mája 2011 z hľadiska riešenej problematiky sa opierala o ustanovenia:

- § 3 ods. 9 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z.z. podľa ktorej „člen senátu, ktorý nesúhlasí s rozhodnutím senátu alebo s jeho odôvodnením má právo, aby sa jeho odlišné stanovisko pripojilo k rozhodnutiu. Odlišné stanovisko sudcu sa doručuje a uverejňuje rovnako ako ostatné časti rozhodnutia. V každom rozhodnutí senátu musí byť uvedený výsledok hlasovania a to uvedením pomeru hlasov.“;
- § 170 ods. 1, ods. 2 ods. 7 Tr. por. podľa ktorých
„1/ na porade o hlasovaní nesmie byť okrem predsedu senátu, sudcov, prísediacich a zapisovateľa, ktorí sa zúčastnili na hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí, ktoré rozsudku bezprostredne predchádzalo, prítomný nikto iný. So súhlasom predsedu senátu sa na porade o hlasovaní môžu zúčastniť aj náhradný sudca, náhradní prísediaci a vyšší súdny úradník, ktorí však nehlasujú.
- 2/ O obsahu porady sú účastníci povinní zachovať mlčanlivosť.
- 7/ O hlasovaní sa spíše osobitná zápisnica, ktorá musí byť bezprostredne po jej podpísaní osobami, ktoré hlasovali a zapisovateľom vložená do obálky, zalepená a opatrená otlakom pečiatky s podpisom zapisovateľa“.

Podporne k citovaným ustanoveniam Trestného poriadku bolo poukázané na § 30 ods. 10 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov o povinnosti sudcu zachovávať mlčanlivosť a neprípustnosti (nemožnosti) zbaviť ho mlčanlivosti vo veciach hlasovania, aj na ustanovenie § 61 ods. 3 Tr. por. podľa ktorého „zápisnica o hlasovaní sa zalepí a pripojí k zápisnici o pojednávaní. Otvoriť ju smie len predseda senátu na nadriadenom súde pri rozhodovaní o opravnom prostriedku a predseda senátu najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní, ako aj sudca poverený vyhotovením rozsudku; po nazretí ju opäť zalepí a otvorenie potvrdí svojim podpisom“.

Zákon č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, ako platný a účinný procesný zákon, v otázke týkajúcej sa hlasovania senátu o rozsudku, je „lex specialis“ vo vzťahu k zákonu č. 757/2004 Z.z. o súdoch. Subsidiárne platí právna úprava v zákone č. 385/2000 Z.z. o súdoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – pokiaľ ide o povinnosti sudcov (napr. § 30 ods. 10 cit. zákona).

Je zrejmé, že zákonodarca citovaným ustanovením § 3 ods. 9 zákona o súdoch prelamuje zásadu neverejnosti pomeru hlasov pri rozhodovaní v každej veci prejednávanej súdom a odlišného stanoviska prehlasovaného člena senátu. Podľa dôvodovej správy k zákonu – nová právna úprava má za cieľ posilniť ochranu neverejnosti pred „tajným výkonom spravodlivosti a kontrolu zo strany verejnosti“.

Z citovaných ustanovení § 170, aj z ustanovenia § 61 ods. 3 Tr. por., je zrejmé, že Trestný poriadok v otázke zverejňovania pomeru hlasov pri hlasovaní senátu zaujíma úplne opačné stanovisko, nakoľko presne ustanovuje postup ako nakladať so zápisnicou o hlasovaní, úzko a taxatívne vymedzuje obsah osôb oprávnených sa s touto zápisnicou oboznámiť.

Podľa § 170 ods. 6 Tr. por. odlišný názor sudcov a prísediaciach (aj so stručným odôvodnením v zmysle § 61 ods. 1 písm. b/ Tr. por.) – ktorí sa zúčastňujú na hlasovaní o vine alebo treste, alebo ochrannom opatrení, alebo o náhrade škody, sa zapíše do zápisnice o hlasovaní.

Je teda evidentné, že spôsob zaznamenania odlišného názoru prehlasovaných členov senátu a spôsob ďalšieho nakladania s písomne zaznamenaným názorom prehlasovaných členov senátu je odlišný od úpravy uvedenej v § 3 ods. 9 zákona o súdoch. Trestný poriadok jednoznačne ustanovuje, že s odlišným názorom prehlasovaných členov senátu je oprávnený sa oboznámiť (s poukazom na citované ustanovenie § 61 ods. 3 Tr. por.) iba predseda senátu, resp. i členovia senátu nadriadeného súdu a to len v súvislosti s rozhodovaním o opravnom prostriedku a predseda senátu, resp. členovia senátu najvyššieho súdu a to iba pri rozhodovaní o dovolaní, ako aj sudca poverený vyhotovením rozsudku. Aj tie osoby po nazretí do záznamu, obálku opäť zalepia do obálky a otvorenie potvrdí svojim podpisom ten, kto obálku otvoril.

Je nepochybné, že Trestný poriadok aj z hľadiska riešených otázok, je lex specialis k zákonu o súdoch, ktorý je v tomto smere lex generalis. Podľa právnej teórie v prípade, ak ustanovenie lex specialis je odlišné, prípadne v rozpore s ustanovením lex generalis, prednosť má špeciálna úprava obsiahnutá v špeciálnom zákone.

Z uvedeného dôvodu je ustanovenie § 3 ods. 9 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z.z. nepoužiteľné v trestnom konaní. Preto správnym, veci a zákonu zodpovedajúcim je právny názor vyjadrení v bode „A“ tohto stanoviska.

Z týchto dôvodov zároveň nemohol byť prijatý právny názor vyslovený v bode B, lebo zásada prednosti lex specialis platí vo vzťahu k celému ustanoveniu § 3 ods. 9 zákona o súdoch.

Pokiaľ sa týka právneho názoru vyjadreného v bode C dôvodov tohto stanoviska, koncentrujú sa do tvrdenia, že v prípade Trestného poriadku a zákona o súdoch ide o dva rovnocenné zákony, z ktorých každý „upravuje inú oblasť práva“. Preto treba uplatniť zásadu „Lex posterior derogat legi priori“, t.j. že neskorší zákon deroguje (čiastočne ruší) zákon skorší. Keďže ustanovenie § 3 ods. 9 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z.z. je ustanovením novším, v zmysle tejto uvedenej zásady sa má aplikovať uvedením pomeru hlasov v rozhodnutí (a publikovaním odlišného názoru člena senátu – ak toto právo využije).

Uvedený názor nemohol byť akceptovaný, lebo citované zákony neupravujú rôzne oblasti práva, ale tie isté oblasti práva. I keď Trestný poriadok upravuje otázky „tajnosti“ hlasovania podrobne a v širšom rozsahu, tie isté otázky (pojaté čo do rozsahu užšie) upravuje – diametrálne odlišným spôsobom – aj ustanovenie § 3 ods. 9 zákona o súdoch v znení zákona č. 33/2011 Z.z. Preto nemohla byť použitá zásada „lex posterior derogat legi priori“, v dôsledku čoho je toto citované ustanovenie v trestnom konaní nepoužiteľné.

116. S T A N O V I S K O

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zjednotenie výkladu zákona v otázkach právnej kvalifikácie skutku vykazujúceho znaky jednočinného súbehu trestného činu krádeže vlámaním podľa § 212 Trestného zákona (ďalej tiež len „Tr. zák.“) a trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 Tr. zák. spáchaného závažnejším spôsobom – vlámaním v zmysle § 138 písm. e/ Tr. zák., pomeru špeciality a zásady ne bis in idem, sp. zn. Tpj 78/2011 prijaté 12. decembra 2011.

I. Ustanovenie § 38 ods. 1 Trestného zákona treba vykladať tak, že prikazuje prednostnú kvalifikáciu určitej okolnosti ako zákonného znaku trestného činu. Ak je konkrétna okolnosť okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby, vytvára kvalifikovanú skutkovú podstatu so základnou skutkovou podstatou, ktorá túto okolnosť neobsahuje, napriek tomu, že je aj zákonným znakom uvedeným v inej základnej skutkovej podstate trestného činu, ak kvalifikovaná skutková podstata pokrýva väčší počet zákonných znakov trestného činu. To platí aj vtedy, ak jedno ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona obsahuje dve (alebo viac) samostatných základných skutkových podstát trestného činu¹

II. Ak si páchatel' prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha čin vlámaním, naplní zákonné znaky zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona, pri použití § 138 písm. e/ Tr. zák. Takéto posúdenie činu jeho podradením pod kvalifikovanú skutkovú podstatu je v pomere špeciality ku kvalifikácii skutku podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorá sa použije len vtedy, ak páchatel' krádežou vlámaním nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr. zák.).

III. Ak je jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov podľa znakov ich základných skutkových podstát možný, avšak tá istá okolnosť podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne, bude táto okolnosť v rámci súbežnej kvalifikácie činu použitá ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri aplikácii toho ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona, ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate zodpovedá vyššia trestná sadzba oproti inej konkurujúcej sadzbe, resp. ustanoveniu. Keďže ide o ten istý čin (skutok) a tú istú skutkovú okolnosť, výška trestnej sadzby bude určujúcim kritériom vzt'ahu špeciality, ktorý determinuje výber právnej kvalifikácie trestného činu.

O d ô v o d n e n i e:

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na základe podnetu senátu 2T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 14. októbra 2011 v rámci činnosti podľa § 21 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej tiež len „zákon o súdoch“) zistil, že v rozhodnutiach senátov trestnoprávneho kolégia NS SR, sp. zn. 2 Tdo 14/2011 a 3 Tdo 47/2010, je rozdielny výklad v otázke právnej kvalifikácie skutku vykazujúceho znaky jednočinného súbehu trestného činu krádeže spáchaného vlámaním podľa § 212 Tr. zák. a trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 Tr. zák. spáchaného závažnejším spôsobom – vlámaním v zmysle § 138 písm. e/ Tr. zák., pomeru špeciality a aplikácie zásady ne bis in idem (nie dvakrát v tej istej veci). Konkrétne:

A.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tdo 14/2011 z 24. mája 2011 podľa § 392 ods. 1 Tr. por. dovolanie obvineného J.J. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. januára 2010, sp. zn. 3To 154/2009, zamietol. V odôvodnení uznesenia najmä uviedol:

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 27. októbra 2009, sp. zn. 2T 107/2009, bol obvinený J. J. (spoločne s M.I., ktorý uzatvoril dohodu o vinen a treste) uznaný za vinného zo spolupáchatel'stva prečinu krádeže podľa § 20, § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a spolupáchatel'stvom zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 20, § 245 ods. 1, 3 písm. c/ (§ 138 písm. e/) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

po vzájomnej dohode s odsúdeným M.I. dňa 2. marca 2009 v čase asi o 03.30 hod. vykonali krádež vlámaním do predajne Coop Jednota v obci J., a to tak, že nezisteným predmetom v oblasti zámku vypáčili

¹ obdobne R 82/2003 Zbierky stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR.

plastové vchodové dvere na predajni, následne vypáčili v oblasti zámku druhé dvere v chodbičke predajne a vznikli dovnútra, kde nezisteným predmetom presekli elektrickú inštaláciu zabezpečovacieho systému, potom prešli do skladových priestorov, kde za použitia uhlovej kotúčovej brúsky a kovového náradia sa pokúsili násilne otvoriť ohňovzdornú skriňu, v ktorej bola finančná hotovosť vo výške 2 516,90 eur, pričom z predajne odcudzili rôzny tovar, najmä čokoládové výrobky a tabakové výrobky a tým spôsobili škodu najmenej 589,59 eur a poškodením zariadenia a trezoru škodu vo výške 725 eur.

Okresný súd za to obvinenému uložil podľa § 245 ods. 3, § 38 ods. 4 (§ 37 písm. h/, písm. m/) Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. pre výkon tohto trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote obvinený J.J. odvolanie.

Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 14. januára 2010, sp. zn. 3To 154/2009 podľa § 322 ods. 2, ods. 3 Tr. por. doplnil výrok rozsudku okresného súdu o treste tak, že úhrnný trest uložený okresným súdom vo výmere päť rokov sa ukladá aj podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. a podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ohľadom ostatných výrokov zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu prostredníctvom svojho obhajcu podal obvinený J.J. dovolanie najmä z dôvodu, že právna kvalifikácia je neprijateľná, lebo úmysel obvineného smeroval ku krádeži, na čo sa vzťahuje ustanovenie § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., a preto použitá právna kvalifikácia skutku aj ako zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Tr. zák. odporuje trestnoprávnej teórii podľa ktorej konanie páchatel'a je treba posudzovať podľa jeho úmyslu. V tomto prípade úmyslom páchatel'a bolo dopustiť sa krádeže. Poškodenie trezoru bolo len okolnosťou, ktorá nastala v snahe dosiahnuť cieľ.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zistil, že dovolanie podané obvineným spĺňa všetky obsahové a formálne náležitosti, bolo podané oprávnenou osobou a je teda síce prípustné, ale nie je dôvodné, preto dovolanie obv. J.J. podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

B.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 3 Tdo 47/2010 z 1. júna 2011 na dovolanie obvineného R.Cs. z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Nitre zo 16. decembra 2009, sp. zn. 7To 62/2009, bol porušený zákon v ustanovení § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil. Zrušil aj rozsudok Okresného súdu Nové Zámky z 1. októbra 2009, sp. zn. 1T 155/2009, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhl'adom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Nové Zámky prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Vyslovil tiež, že podľa § 380 ods. 2 Tr. por. obvinený R. Cs. sa neberie do väzby.

V odôvodnení rozsudku najmä uviedol:

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 1. októbra 2009, sp. zn. 1T 155/09, obvinený R.Cs. (spolu s obvineným T.P.) bol uznaný za vinného zo zločinu krádeže spolupáchatel'stvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej dohode 9. mája 2009 poškodili v N. Z. oplatenie staveniska na pozemku na M. ulici, tam vnikli, na dverách skladovacieho kontajnera prinesenými pákovými kliešťami prestrihli reťaz s visiacim zámkom a odtiaľ odcudzili vibračnú nohu v hodnote 1 842 eur (55 492 Sk), čím spôsobili poškodenie spoločnosti P., s.r.o. so sídlom v N. Z. škodu v uvedenej výške.

Okresný súd podľa § 212 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l/ a § 37 písm. m/ Tr. zák., obvinenému R. Cs. uložil trest odňatia slobody na tri roky, na výkon ktorého tohto podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu so stredným stupňom strázenia; podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodená s.r.o. P. so sídlom v N. Z. s jej nárokom na náhradu škody bola odkázaná na občianskosúdne konanie.

Okresný súd uložil trest tiež obvinenému T.P.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací na základe odvolania obvineného R.Cs. rozhodol tak, že uznesením zo 16. decembra 2009, sp. zn. 7To 62/2009, podľa § 319 Tr. por. toto odvolanie zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu obvinený R.Cs. prostredníctvom obhajcu podal dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. i/ Tr. por., ktorým sa domáhal, aby bolo vyslovené porušenie zákona v neprospech tohto obvineného, aby bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a Okresnému súdu Nové Zámky bolo prikázané vec znovu prerokovať a rozhodnúť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v lehote a predpísaným spôsobom (§ 369 ods. 2 písm. b/, § 370 Tr. por.), pričom boli splnené aj ďalšie podmienky dovolania podľa § 372 až § 374 Tr. por. Ďalej najmä uviedol:

V rozhodovanej veci inkriminovaný skutok bol spáchaný formou vlámania, a preto bez ohľadu na výšku spôsobenej škody bolo legálne toto konanie obvineného posúdiť právne ako trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. Prísnejšie posúdenie inkriminovaného skutku podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty prichádza do úvahy až v prípade, ak by týmto trestným činom spáchaným vlámaním bola spôsobená škoda v rozsahu predpokladanom v ustanovení § 212 ods. 3 písm. a/, resp. § 212 ods. 4 písm. a/ alebo § 212 ods. 5 písm. a/ Tr. zák.; do úvahy prichádza tiež taký postup v prípade naplnenia iného kvalifikačného znaku uvedeného vyššie.

Posúdenie predmetného skutku ako trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., keď vlámanie bolo pričítané obvinenému ako závažnejší spôsob konania, je v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Tr. zák. (na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu či pritvrdzujúcu okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby). V tomto smere je relevantný právny názor, že ustanovenie § 212 ods. 4 písm. b/ Tr. zák. je zaradený do právnej normy vcelku neorganicky. Tohto trestného činu sa dopustí páchatel', ak spácha čin uvedený v § 212 ods. 1 alebo ods. 2 (aj písm. a/) Tr. zák. a spôsobí ním značnú škodu, resp. k spáchaniu príde závažnejším spôsobom konania. V zmysle § 138 písm. e/ Tr. zák. závažnejším spôsobom konania je aj vlámanie. Skutková podstata trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. je preto v podstate nepoužiteľná.

Na odstránenie rozdielného výkladu dotknutých ustanovení zákona navrhol predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR podľa § 21 ods. 4 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a podľa príslušných ustanovení Rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2011 a Rokovacieho poriadku NS SR trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu a aplikácie relevantných ustanovení Trestného zákona.

Predseda trestnoprávneho kolégia súčasne požiadal podľa článku 15 ods. 3 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o písomne vyjadrenie k posudzovaným otázkam všetky krajské sudy, špecializovaný trestný súd v Pezinku, Ústavný súd SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Generálnu prokuratúru SR, Ministerstvo vnútra SR, Akadémii Policajného zboru v Bratislave, Slovenskú advokátsku komoru, Právnickú fakultu UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, UPJŠ v Košiciach, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, aj katedru trestného práva trnavskej univerzity v Trnave.

Z rozpravy na rokovaní trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu vyplynul väčšinový názor, že právna kvalifikácia, ktorá pokrýva väčší počet pojmových znakov (markánt) konania páchatel'a a jeho následku ako zákonných znakov trestného činu je v pomere špeciality oproti inak použiteľnej kvalifikácii, ktorá obsahuje nižší počet takých znakov (zachytáva menej faktických okolností pre subsumpciu, t.j. pre „vzťahovanie“ právnej normy na skutkovú podstatu). Ak teda obe konkurujúce si kvalifikácie konštatujú, tie isté zákonné znaky a jedna z nich navyše aj ďalší zákonný znak, prednosť ma rozvinutejšia kvalifikácia, ktorá výstižnejšie charakterizuje konanie páchatel'a. Ide o vzťah špeciality a subsidiarity, determinujúci v takýchto prípadoch vylúčenie jednočinného súbehu trestných činov.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 38 ods. 1 Tr. zák. treba ho vykladať tak, že prikazuje prednostnú kvalifikáciu určitej okolnosti ako zákonného znaku základnej skutkovej podstaty trestného činu, a teda nie ako okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby v rámci len jednej kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu. Konkrétne okolnosť môže ako okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby vytvoriť kvalifikovanú skutkovú podstatu s niektorou zo základných skutkových podstát napriek tomu, že je zákonným znakom, uvedeným v inej základnej skutkovej podstate trestného činu (ak sú splnené vyššie naznačené podmienky). To platí aj vtedy, ak jedno ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona obsahuje dve (viac) skutkových podstát trestných činov. Preto – ak si páchatel' prisvojí cudziu vec tým, že sa jaj zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha taký trestný čin vlámaním, naplňa zákonné znaky (markanty) zločinu krádeže podľa § 212

ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., pri použití § 138 písm. e/ Tr. zák. Takéto posúdenie činu jeho podradením pod kvalifikovanú skutkovú podstatu je v pomere špeciality ku kvalifikácii podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorá sa použije len vtedy, ak páchatel' krádežou vlámaním nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr. zák.). Takéto aplikačné riešenie je v súlade ako s ustálenými kvalifikačnými pravidlami uvedenými vyššie, tak aj s vecnou logikou zákonnej represie, v kontexte ktorej nie je pri trestnom čine krádeže dôvod na liberalizáciu postihu kombinácie zákonných znakov malej škody vlámaním oproti kombinácii znaku malej škody a inej použiteľnej formy závažnejšieho spôsobu konania, uvedenej v § 138 Tr. zák.

Ak je jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov podľa znakov ich základných skutkových podstát možný, avšak tá istá okolnosť bude podmieňovať použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne (alebo viacnásobne), je takéto použitie uvedenej okolnosti vylúčené, keďže odporuje zásade „ne bis in idem“, podmieňujúcej ako vylúčenie, tak aj spôsob kvalifikácie jednočinného súbehu trestných činov. Dotknutá okolnosť bude v rámci súbežnej kvalifikácie činu použitá ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri aplikácii toho ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona, ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate zodpovedá vyššia (najvyššia) trestná sadzba oproti inému konkurujúcemu ustanoveniu a v ňom ustanovenej trestnej sadzbe. Keďže ide o ten istý čin (skutok) a tú istú skutkovú okolnosť, výška trestnej sadzby bude jediným a teda aj určujúcim kritériom vzťahu špeciality, ktorý determinuje výber právnej kvalifikácie, resp. jej príslušnej časti.²

V zmysle uvedeného teda, ak si napr. páchatel' prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha taký čin vlámaním, pri ktorom neoprávnene vnikne do obydlia iného, bude sa jeho konanie kvalifikovať ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. (pri použití ustanovenia § 138 písm. e/ Tr. zák.) v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. (teda nie aj podľa ods. 2 písm. a/ a naposledy označeného ustanovenia, súbežné uplatnenie ktorého by znamenalo porušenie zásady ne bis in idem v dôsledku dvojnásobného pričítania „vlámania“).

Pravidlo prednosti prísnejšej trestnosti (pri rovnakej špecifikácii činu podľa jeho zákonných znakov sa použije aj pre výber kvalifikácie činu (skutku) pri možnom použití kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa príslušného ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona oproti posúdeniu tohto skutku ako jednočinného súbehu trestných činov. Ide teda o situáciu, keď tá istá okolnosť bude okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby v rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty určitého trestného činu a zároveň bude zákonným znakom ako súčasť základnej skutkovej podstaty iného, alternatívne v jednočinnom súbehu kvalifikovaného trestného činu. Aj tu môže byť tá istá okolnosť kvalifikačne použitá len raz, ako to interpretačne vyplýva z ustanovenia § 38 ods. 1 Tr. zák., ktoré primárne pokrýva vylúčenie duplicitnej kvalifikácie tej istej okolnosti v rámci len jednej skutkovej podstaty trestného činu (ako je to už vyššie uvedené). Preto ak napr. páchatel' použije násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a spôsobí takým činom smrť, bude sa jeho konanie kvalifikovať, ak spôsobí smrť z nebanlivosti, ako obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. (a nie ako jednočinný súbeh zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák.). Ak však páchatel' použije násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a spôsobí takým činom smrť úmyselne, posúdi sa jedno konanie ako jednočinný súbeh obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. a zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák.

² K tomu pozri Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 96/2010 z 30. mája 2011.

117.
ROZHODNUTIE

Pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu sa povinnosť sudcu pre prípravné konanie v zmysle § 79 ods. 2 Tr. por. skúmať, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili, obmedzuje v podstate len na skúmanie existencie už daných väzobných dôvodov. Z toho vyplýva, že prokurátor, v prípade, že nevyhovie žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, sa nemôže v rámci tohto svojho negatívneho stanoviska a návrhu na rozhodnutie v zmysle § 79 ods. 3 Tr. por. účinne domáhať zmeny v podobe rozšírenia už existujúcich väzobných dôvodov.

Táto skutočnosť mu však nebráni v tom, aby podľa § 79 ods. 2 vety druhej Tr. por. podal samostatný návrh na zmenu dôvodov väzby, ak práve v danom čase (napr. v súvislosti s preskúmaním žiadosti podanej obvineným) dospel k záveru, že u obvineného sa dôvod (dôvody) väzby zmenil.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. októbra 2011, sp. zn. 6Tost 31/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyššie uvedeným uznesením podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. na sťažnosť obvineného R.S., zrušil uznesenie sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku – pracovisko Banská Bystrica – z 22. septembra 2011, sp. zn. Tp 79/2011.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného R.S. o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. návrh prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zmenu dôvodov väzby u obvineného R.S. zamietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 22. septembra 2011, sp. zn. Tp 79/2011, bolo rozhodnuté o tom, že podľa § 79 ods. 2 Tr. por. u obvineného R.S. sa menia dôvody väzby tak, že sú u neho naďalej dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. a zároveň tiež o tom, že podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného R.S. o prepustenie z väzby na slobodu sa zamietla.

Proti uvedenému uzneseniu podal obvinený R.S. hneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú však písomne nezdôvodnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zistil, že sťažnosť je prípustná a bola podaná oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote. Na základe toho potom v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako i konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť obvineného je dôvodná.

Z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre z 26. júla 2010 bolo pod sp. zn. ČVS: KRP-162/OVK-NR-2010, začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie o.i. aj R.S., pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák. sčasti dokonanej, sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., a to na skutkovom základe tam uvedenom. Neskôr na základe opatrenia Prezidenta Policajného zboru z 29. marca 2011 prevzal vyšetrovanie danej trestnej veci vyšetrovateľ Úradu boja proti organizovanej kriminalite PPZ a vec bola následne zaevidovaná uznesením vyšetrovateľa tej istej policajnej súčasti zo 06. septembra 2011 spojením s trestnou vecou obvineného L.B. a spol., s tým, že spoločné konanie bude ďalej vedené pod sp. zn. ČVS: PPZ-322/BOK-B1-2010.

Obvinený R.S. bol do väzby vzatý podľa § 73 ods. 5 Tr. por. uznesením Okresného súdu Trnava z 22. júna 2011, sp. zn. Tp 409/2011, a to z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por.

Dňa 26. augusta 2011 bola na Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky doručená žiadosť vyššie menovaného obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, podaná prostredníctvom jeho obhajcu.

Uviedol v nej, že z vykonaných vyšetrovacích úkonov je podľa neho zrejmé, že sa skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie nedopustil. Poukázal tiež zároveň na to, že má riadne trvalé bydlisko, kde sa bude zdržiavať a kde bude teda k dispozícii orgánom činným v trestnom konaní ako i súdu. A napokon upozornil i na

tú skutočnosť, že keďže v danej trestnej veci už boli vypočutí všetci svedkovia, nemá ani možnosť nikoho ovplyvňovať a mariť takto priebeh trestného konania.

Vzhľadom na uvedené má teda obvinený R.S. za to, že dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. u neho pominuli, a navrhuje, aby bol podľa § 71 ods. 2 Tr. por. ihneď prepustený z väzby na slobodu.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky danej žiadosti nevyhovel, a predložil ju podľa § 79 ods. 3 Tr. por. 9. septembra 2011 spolu so svojim písomným stanoviskom ako i predmetným vyšetrovacím spisom príslušnému súdu na rozhodnutie.

Z písomného vyjadrenia prokurátora je zrejmé, že tento považuje trestné stíhanie ako i dôvody väzby v prípade obvineného R.S. za naďalej dôvodné, a navrhol preto z toho dôvodu jeho žiadosti nevyhovieť. Zároveň však v tejto súvislosti súd navrhol podľa § 79 ods. 2 Tr. por. rozhodnúť i o zmene dôvodov väzby – konkrétne rozšíriť dôvody väzby u obvineného aj o dôvod väzby uvedený v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Dôvodnú obavu, že by vyššie menovaný obvinený pokračoval v páchaní trestnej činnosti, vidí pritom prokurátor predovšetkým v tom, že tento je v súčasnosti stíhaný aj v iných trestných konaniach. Navyše i z odpisu z registra trestov vyplýva, že obvinený bol v rokoch 2005 až 2007 opakovane odsúdený za prečin úžery podľa § 235 ods. 1 Tr. zák.

Konajúci sudca pre prípravné konanie určil po doručení veci na súd v zmysle § 72 ods. 2 Tr. por. termín výsluchu obvineného na deň 22. september 2011.

Počas výsluchu obvinený uviedol, že sa cíti byť nevinný. Nikoho nevydieral, ani neuniesol a v živote nemal žiadnu strelnú zbraň v ruke. Žije mravným životom. Má dost peňazí a tiež i jeho družka, s ktorou má 18 ročnú dcéru, je veľmi bohatá. Žiadal, aby bol prepustený z väzby na slobodu, pričom akékoľvek obmedzenia, mu uložené, splní.

Obhajcovia obvineného poukázali na to, že dôvody väzby, pre ktoré bol obvinený vzatý do väzby pominuli. Pokiaľ ide o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. obvinený má rodinu, dcéru, riadne trvalé bydlisko, pričom v rámci výsluchu aj sám vyhlásil, že v prípade prepustenia z väzby strpí všetky obmedzenia, ktoré mu budú dané súdom. Čo sa týka ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. upozornil predovšetkým na to, že zo strany vyšetrovateľa už svedkovia boli vypočutí, a teda obvinený ich nemá akým spôsobom ovplyvňovať. Navyše i svedok, ktorý je kvázi komplicom obvineného, bol prepustený z väzby a bol tiež niekoľkokrát vypočutý.

V súvislosti s návrhom prokurátora na rozšírenie dôvodov väzby uviedli v prvom rade tú skutočnosť, že tento už bol produkovaný aj pri rozhodovaní o pôvodnom vzatí do väzby, avšak nebol akceptovaný. Ďalej tiež upozornili na to, že odôvodňovanie tzv. preventívnej väzby prebiehajúcimi trestnými stíhaniami z roku 2004 a 2009, v rámci ktorých obvinený nebol vzatý do väzby, nepripadá do úvahy. Čo sa týka registra trestov, podotkli, že na obvineného sa hľadí ako na netrestaného. Navrhli preto vypustiť dôvod väzby v § 71 ods. 1 písm. b/ a nerozšíriť dôvod väzby na § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Po citovaní ustanovení § 72 ods. 2 a § 79 ods. 3 v odôvodnení uznesenia ďalej uviedol:

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky k takému záveru, že doposiaľ zadovážené dôkazy nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, sa stal, má všetky znaky trestného činu a existujú dôvody na podozrenie, že na jeho spáchaní sa podieľal i obvinený R.S.

Čo sa však týka existencie jednotlivých väzobných dôvodov, na rozdiel od prvostupňového súdu zastáva najvyšší súd ten názor, že u vyššie menovaného obvineného naďalej pretrvávajú len dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por., a teda len v pôvodnom rozsahu. Pokiaľ ide o konkrétne skutočnosti ich opodstatňujúce, odkazuje najvyšší súd nielen na tomu prislúchajúcu časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ale i rozhodnutia tomuto rozhodnutiu predchádzajúce – o vzatí obvineného do väzby, a taktiež i na písomné vyjadrenie prokurátora k posudzovanej žiadosti.

S ohľadom na vyššie uvedené je teda zrejmé, že žiadosť obvineného R.S. o prepustenie z väzby na slobodu nebola podaná dôvodne, a k tomu napokon správne dospel i sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu. S čím sa však Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožňuje je to, že ak sa tento rozhodol v rámci daného konania vysporiadať okrem predmetnej žiadosti aj s „návrhom“ prokurátora na rozšírenie dôvodov väzby, vyplývajúcim z obsahu jeho písomného stanoviska k uvedenej žiadosti, mal tak urobiť v rámci dvoch samostatných výrokov, pričom prvý z nich sa mal týkať podanej žiadosti obvineného, keďže práve táto bola dôvodom pre začatie konania.

Napriek tomu však považuje sťažnostný súd za nevyhnutné upozorniť na tú skutočnosť, že podľa jeho názoru nie je možné, aby v rámci konania o žiadosti o prepustenie na slobodu, a teda konania začatého len na podnet obvineného, bolo zároveň rozhodnuté o tom, že v jeho prípade sa dôvody väzby menia tak, že mu určitý dôvod pribudne, pretože tým vlastne dôjde k zhoršeniu jeho situácie - k zmene predchádzajúceho väzobného rozhodnutia v jeho neprospech v konaní začatom len v jeho prospech.

V tejto súvislosti poukazuje na viaceré ustanovenia Trestného poriadku, upravujúce „zákaz zmeny k horšiemu“ v obdobných prípadoch (§ 322 ods. 3, § 327 ods. 2, § 391 ods. 2, § 405 písm. b/ Tr. por.), a najmä na úpravu v rámci konania o sťažnosti v zmysle § 195 ods. 1 Tr. por.

S ohľadom na uvedené možno potom konštatovať, že v prípade rozhodovania o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu sa povinnosť sudcu pre prípravné konanie v zmysle § 79 ods. 2 Tr. por. skúmať, či dôvody väzby trvajú, alebo sa zmenili, obmedzuje v podstate len na skúmanie existencie už daných väzobných dôvodov.

Z toho potom vyplýva, že ani prokurátor, v prípade, že nevyhovie žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, sa nemôže v rámci svojho stanoviska či návrhu na rozhodnutie v zmysle § 79 ods. 3 Tr. por. účinne domáhať zmeny v podobe rozšírenia už existujúcich väzobných dôvodov.

To mu však nebráni v tom, aby podal samostatný návrh na zmenu dôvodov väzby, ak práve v danom čase (napr. v súvislosti s preskúmaním podanej žiadosti) dospel k záveru, že u obvineného niektorý dôvod väzby, príp. viaceré novo vznikli.

O „návrhu“ na zmenu dôvodov väzby rozhodol najvyšší súd samostatným výrokom, nasledujúcim až po výroku o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, čím v podstate došlo o.i. i k napraveniu už v tomto smere vyššie spomínaných nedostatkov prvostupňového rozhodnutia.

V ďalšej časti odôvodnenia uznesenia reagoval najvyšší súd na ostatné tvrdenia obvineného uvedené v jeho žiadosti, i na zvyšný obsah písomného vyjadrenia a návrhu prokurátora.

118. ROZHODNUTIE

Dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c/ Tr. por. obsahovo zodpovedá dôvodu zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. Dovolanie sa podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietne, ak je zrejmé už v štádiu predbežného preskúmania dovolania, vykonávaného v zmysle § 378 Tr. por., že nie sú splnené, resp. preukázané dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Ustanovenie § 372 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom od 1. septembra 2011 sa per analogiam použije aj vtedy, ak predchádzajúce dovolanie v tej istej veci bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c/ Tr. por. V takom prípade dovolací súd ďalšie dovolanie odmietne podľa § 382 písm. d/ Tr. por.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. septembra 2011, sp. zn. 2Tdo 40/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolanie obvineného S.H. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. mája 2010, sp. zn. 2To 118/2010, odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým rozsudkom bol obvinený H. uznaný vinným z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 5 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov so zaradením do I. nápravnovychovnej skupiny a peňažný trest vo výške 2000 eur.

Obvinený podal proti tomuto rozsudku súdu druhého stupňa dovolanie prostredníctvom obhajcu, ktoré bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) z 30. novembra 2010, sp. zn. 2Tdo 40/2010, a to pre nesplnenie podmienok dovolania podľa § 371 Tr. por., teda na základe ustanovenia § 382 písm. c/ Tr. por.

Obvinený opätovne podal dovolanie svojim písomným podaním z 2. marca 2011.

Podľa § 372 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom od 1. septembra 2011 ten, koho dovolanie bolo zamietnuté, nemôže v tej istej veci podať ďalšie dovolanie; obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 nemôžu podať dovolanie ani vtedy, ak už bolo zamietnuté dovolanie podané v prospech obvineného.

Toto nové ustanovenie Trestného poriadku nebolo prechodným ustanovením príslušnej (obsahujúcej ho) novelizácie, teda zákona č. 262/2011 Z.z. (§ 567j Tr. por.) nijako dotknuté. Počnúc prvým septembrom 2011 sa teda použije aj v prebiehajúcich konaniach o dovolaní v zmysle princípu aplikácie procesných predpisov „lex fori“.

Aj keď vyššie citovaná, novokoncipovaná formulácia textu zákona používa pojem „zamietnuté“, bráni aj „odmietnutie“ dovolania z dôvodu podľa § 382 písm. c/ Tr. por., aby dovolateľ mohol dovolanie v tej istej veci opätovne podať (resp. aby mohlo byť podané dovolanie v prospech obvineného v zmysle § 372 ods. 2 časť vety za bodkočiarkou).

Pri riešení uvedenej otázky platí nasledovné:

Dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c/ Tr. por. obsahovo zodpovedá dôvodu zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. Dovolanie sa podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietne, ak je už v štádiu predbežného preskúmania dovolania, vykonávanému v zmysle § 378 Tr. por. zrejmé, že nie sú splnené, resp. preukázané dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Ustanovenie § 372 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom od 1. septembra 2011 sa per analogiam použije aj vtedy, ak predchádzajúce dovolanie v tej istej veci bolo odmietnuté podľa § 382 písm. c/ Tr. por. V takom prípade dovolací súd ďalšie dovolanie odmietne podľa § 382 písm. d/ Tr. por.

Podľa tohto (naposledy označeného) ustanovenia totiž dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 (Tr. por.).

Prekážka predchádzajúceho zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. a rovnako odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c/ Tr. por. je prekážkou neodstrániteľnou.

Preto v prejednávanej veci neostávalo iné, ako bez vecného preskúmania dovolania obvineného, toto dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. d/ Tr. por., čo najvyšší súd ako dovolací súd (v zmysle § 377 Tr. por.) učinil výrokom tohto uznesenia, konajúc takto na neverejnom zasadnutí, nariadenom podľa § 381 Tr. por.

119.
ROZHODNUTIE

I. V prípade spáchania trestného činu na objednávku (§ 140 písm. a/ Tr. zák.), treba tento osobitný kvalifikačný pojem vykladať tak, že ide o konanie páchatel'a, ktorý spácha trestný čin po tom, ako si predtým iná osoba u neho spáchanie trestného činu objednala. Aplikácia tohto osobitného motívu je však vylúčená u objednávateľ'a, ktorý nekoná na objednávku, ale objednávku na spáchanie trestného činu dáva.

II. Pokiaľ konanie objednaného páchatel'a dospeje aspoň do štádia pokusu trestného činu, konanie objednávateľ'a sa postihne ako účastníctvo podľa § 21 ods. 1 písm. c/ Tr. zák.(objednávateľ'), pričom na jeho trestnú zodpovednosť sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti páchatel'a, s výnimkou okolnosti podmieňujúcej použitie prísnejšej trestnej sadzby v podobe osobitného motívu podľa § 140 písm. a/ Tr. zák.,(spáchanie trestného činu na objednávku).

III. Ak ide o zločin, a konanie objednaného páchatel'a nedospelo ani do štádia pokusu na trestnom čine, konanie objednávateľ'a sa trestne postihne ako príprava na zločin podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. aj s možnou aplikáciou do úvahy prichádzajúcich okolností podmieňujúcich použitie prísnejšej trestnej sadzby, s výnimkou okolnosti definovanej v § 140 písm. a/ Tr. zák. (spáchanie trestného činu na objednávku).

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2Tdo 27/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyššie uvedeným rozsudkom zo 16. augusta 2011, na dovolanie M.Š., rod Sz., matky obvineného M.Š., proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14. októbra 2010, sp. zn. 4To 37/2010, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol, že citovaným rozsudkom krajského súdu, pokiaľ sa týka obvineného M.Š., bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 13 ods. 1, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. e/, § 140 písm. a/ Tr. zák. v neprospech obvineného M.Š. Tento rozsudok u obvineného M.Š. zrušil vo výroku o vine z prípravy na zločin lúpeže podľa § 13 ods. 1, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. e/, § 140 písm. a/ Tr. zák., ako aj vo výroku o treste. Zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 25. marca 2010, sp. zn. 6T 113/2009, bol obvinený M.Š. uznaný za vinného v bode 1/ - z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1, § 144 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák. a v bode 2/ - zo zločinu lúpeže spolupáchatel'stvom v štádiu prípravy podľa § 20, § 13 ods. 1, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. e/ Tr. zák., s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že

1) viackrát, v presne nezistenom období a čase od mesiaca marca 2008 do 4. augusta 2008 na presne nezistených miestach a v záložni, ktorá sa nachádza v L., na ulici J. J. č. X., požiadal a navádzal L.B., aby pištoľou, ktorú mu na tento účel nelegálne kúpil, zastrelil a okradol, prevádzkovateľ'a zmenárne v L. na ulici M. č. X;

v ďalších častiach tejto rozsiahlej skutkovej vety sú konkretizované plánované a navrhované možné spôsoby, časy a miesta spáchania skutku, vrátane aktivít jednotlivých osôb počas páchania činu, aj po jeho spáchaní. Plán mal byť vykonaný 4. augusta 2008 v čase okolo 07.00 hod., kedy však následne pri vykonaní tohto plánu došlo k nepredvídaným okolnostiam a k následnému zastreleniu osôb Mgr. R.V. a I.V., ktoré usmrtil L.B., a preto neprišlo k usmrteniu osoby J.Ď., za ktoré mal L.B. od obžalovaného M.Š. sľúbenú odmenu vo výške 1 až 1,5 milióna Slovenských korún, ako aj presne neuvedenú hotovosť, ktorú by dostal z predaja nehnuteľnosti, na ktoré mal vlastnícke práva J.Ď., ale sú prepísané na osobu obžalovaného M.Š.

2) na presne nezistenom mieste v priebehu mesiacov jún až júl roku 2008 spoločným konaním po vzájomnej dohode, kedy M.Š. požiadal obžalovaného L. B. o zabezpečenie ľudí na vykonanie lúpeže na osobe J.Ď., a to tým spôsobom, že za použitia násillia sa mali zmocniť notebooku J.Ď. a rôznych zmeniek, ktoré tento prechovával v zmenárni v L. na ulici M. č. X., za čo obžalovanému L. B. sľúbil finančnú odmenu vo výške 300.000,- Sk, a následne obžalovaný L.B. na spáchanie uvedenej lúpeže naviedol I.R., ktorému ukázal objekt zmenárne v L. a popísal zvyky majiteľ'a J.Ď. ohľadne ranných príchodov do zmenárne, za čo obžalovaný L.B.

sľúbil I.R. odmenu vo výške 250.000,- Sk a I.R. mal lúpež vykonať v ranných hodinách o 07.00 hod. dňa 4. augusta 2008, a takto získané veci mal odovzdať obžalovanému L.B., ktorý ho mal podľa dohody čakať v parku pred zmenárňou, pričom I.R. začal spolupracovať s políciou, ktorá ich konanie monitorovala, čím k násiliu voči J.Ď. neprišlo.

Za to bol obžalovaný M.Š. odsúdený podľa § 144 ods. 2 Tr. zák., s prihliadnutím na § 36 písm. j/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 78 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený ochranný dohľad na dobu 3 (troch) rokov.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie aj obvinený M.Š.

Na jeho podklade Krajský súd v Nitre ako súd odvolací rozsudkom zo 14. októbra 2010, sp. zn. 4To 37/2010, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa obvineného M.Š. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. krajský súd sám vo veci rozhodol tak, že obvineného M.Š. uznal za vinného z prípravy na zločin lúpeže podľa § 13 ods. 1, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. e/ (§ 140 písm. a/) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

na presne nezistenom mieste v priebehu mesiacov jún až júl roku 2008 požiadal obžalovaného L.B. o zabezpečenie nejakých ľudí na vykonanie lúpeže na osobe J.Ď., ktorí ju mali spáchať tým spôsobom, že za použitia násilia sa zmocnia jeho notebooku a rôznych zmeniek, ktoré tento prechovával v zmenárni na M. ulici č. X. v L., za čo obžalovanému L.B. sľúbil finančnú odmenu 300.000,- Sk, na čo obžalovaný L.B. na spáchanie tejto lúpeže naviedol I.R., ktorému ukázal objekt tejto zmenárne a popísal zvyky jej majiteľa J.Ď. ohľadne ranných príchodov do nej, za čo obžalovaný L.B. sľúbil I.R. odmenu 250 000 Sk s tým, že I.R. mal lúpež vykonať o 07.00 hodine dňa 4. augusta 2008 a ňou získané veci mal odovzdať obžalovanému L.B., ktorý ho mal podľa ich vzájomnej dohody čakať v parku pred zmenárňou, pričom I.R. začal spolupracovať s políciou, ktorá toto ich konanie monitorovala, v dôsledku čoho ani k pokusu o túto lúpež nedošlo.

Za to bol odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2 , ods. 3 Tr. zák. (po zistení poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. j/ Tr. zák. a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 Tr. zák.) na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Naproti tomu bol obžalovaný M.Š. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby krajského prokurátora v Nitre z 10. júla 2009, sp. zn. Kv 66/2008 pre skutok právne posúdený ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1, § 144 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák., ktorý mal spáchať tak ako to bolo uvedené v bode 1/ zrušeného rozsudku Okresného súdu Nitra.

S výslovným písomným súhlasom obvineného M.Š., tak ako to upravuje ustanovenie § 369 ods. 5 Tr. por. podala proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14. októbra 2010, sp. zn. 4To 37/2010 odôvodnené dovolanie matka obvineného M.Š., M.Š., rod. Sz. z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorý predpokladá, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1. ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre zrušil a vec vrátil tomuto súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Zástupca Generálneho prokurátora Slovenskej republiky navrhol na verejnom zasadnutí dovolanie matky obvineného M.Š. zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Tr. por., lebo nebol preukázaný ňou uplatnený dovolací dôvod.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané prostredníctvom obhajcu riadne a v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), a to oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 5 Tr. por. potom, čo obvinený M.Š., syn odvolateľky, využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie) a bolo o ňom rozhodnuté (§ 372 Tr. por.). Dovolací súd zistil, že bol splnený odvolateľkou uplatnený dovolací

dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. preto, že skutok, ktorý je predmetom výroku o vine napadnutého rozsudku bol v rozpore so zákonom v neprospech obvineného M.Š. (a zhodne vyjmúc spolupáchateľstvo podľa § 20 Tr. zák. so zrušeným výrokom o vine v bode 2/ prvostupňového rozsudku u tohto obvineného) nesprávne právne posúdený ako príprava na zločin lúpeže podľa § 13 ods. 1, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. e/ (s poukazom na § 140 písm. a/) Tr. zák.

V ďalších častiach odôvodnenia rozsudku reagoval najvyšší súd na všetky námietky a právne názory uplatnené v dovolaní.

Pokiaľ ide o vyčítané právne chyby dotýkajúce sa kvalifikácie konania obvineného M.Š., najvyšší súd uviedol, že z ustáleného skutku je nepochybné, že tento vystupoval ako objednávateľ vo vzťahu ku spoluobvinenému L.B. za účelom spáchania zločinu lúpeže na zmenárikovi, poškodenom J.Ď., pričom spoluobvinenému za to sľúbil odmenu 300 000 Sk. Pre okolnosti naznačené v skutkovej vete výroku o vine nedošlo k dokonaniu a ani k pokusu zločinu lúpeže, a preto orgány činné v trestnom konaní a sudy dospeli k správneému záveru, že išlo o štádium prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. na zločin lúpeže podľa § 188 Tr. zák.

Pri tomto trestnom čine je podľa odseku 2 písm. e/ ustanovenia § 188 Tr. zák. okolnosťou podmieňujúcou použitie prísnejšej trestnej sadzby spáchanie činu z osobitného motívu, ktorým sa rozumie niektorý z druhov motívu uvedených v § 140 písm. a/ až e/ Tr. zák.

V prípade spáchania trestného činu na objednávku (§ 140 písm. a/ Tr. zák.), ktorá okolnosť sa uplatnila v posudzovanom prípade u oboch obvinených, treba tento osobitný kvalifikačný znak vykladať tak (ako sa to správne uvádza aj v podanom dovolaní), že ide o konanie páchatel'a, odlišného od objednávateľ'a, ktorý spácha trestný čin po tom, ako si predtým taká osoba u neho spáchanie trestného činu objednala. Aplikácia tohto osobitného motívu je však vylúčená u objednávateľ'a (teda toho, kto iného spravidla za odplatu objedná na spáchanie trestného činu), pretože taká osoba sama nekoná na objednávku, ale objednávku na spáchanie trestného činu dáva.

Pokiaľ konanie páchatel'a (konajúceho na objednávku) dospeje aspoň do štádia pokusu na trestnom čine, konanie objednávateľ'a je postihnutel'né ako účastníctvo podľa § 21 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., pričom na jeho trestnú zodpovednosť sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti páchatel'a, ovšem s výnimkou okolnosti podmieňujúcej použitie prísnejšej trestnej sadzby v podobe osobitného motívu podľa § 140 písm. a/ Tr. zák., ktorý ako už bolo naznačené možno aplikovať len v prípade tej osoby, ktorá koná na základe objednávky. Ak ide o zločin a konanie nedospelo aspoň do štádia pokusu, konanie objednávateľ'a je trestne postihnutel'né ako všeobecná forma trestnej činnosti v podobe prípravy na zločin podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. aj s možnou aplikáciou do úvahy prichádzajúcich okolností podmieňujúcich použitie prísnejšej trestnej sadzby s výnimkou okolnosti definovanej v § 140 písm. a/ Tr. zák.

Z uvedeného vyplýva, že sudy nižších stupňov pochybili, keď konanie obvineného M.Š. v prípade skutku zakladajúceho znaky prípravy na zločin lúpeže posúdili aj podľa odseku 2 písm. e/ § 188 Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák., lebo u neho ako objednávateľ'a bolo použitie tejto okolnosti podmieňujúcej použitie prísnejšej trestnej sadzby vylúčené.

120. R O Z H O D N U T I E

I. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

II. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

III. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2Tdo 30/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyššie uvedeným uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného M.K. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 2. marca 2010, sp. zn. 23To 8/2009, odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne (ďalej len krajský súd) podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. zrušil v celom rozsahu rozsudok Okresného súdu Nové mesto nad Váhom (ďalej len okresný súd) zo 17. marca 2009, sp. zn. 2T 15/2008. Okresný súd uznal M.K. za vinného zo spáchania zločinu nedovolaného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a podľa § 41 ods. 2 a § 294 ods. 2 Tr. zák., s prihliadnutím na § 38 ods. 3, § 36 písm. j/, písm. l/ a § 37 písm. h/ Tr. zák. mu uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov a šesť mesiacov, pre výkon ktorého zaradil obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Krajský súd sám vo veci rozhodol tak, že podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný uznáva vinným zo zločinu nedovolaného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák., pretože po tom, čo si v presne nezistenom čase od neznámej osoby v B., pri hoteli K., bez povolenia zadovážil pištoľ neznámej značky, ráže 7,65 mm, nezisteného výrobného čísla, s nezisteným počtom nábojov ráže 7,65, dňa 28. júna 2007 v čase okolo 23.00 hod. v S.T. na H. ulici, v rodinnom dome č. X., najmenej sedemkrát vystrelil z pištole neznámej značky, ráže 7,65 mm, nezisteného výrobného čísla, potom v garáži susedného domu so zbraňou namieril na poškodeného F.S., sediaceho v motorovom vozidle pred garážou domu, na čo poškodený F.S. s vozidlom ušiel preč, následne obvinený vošiel do spálne rodinného domu č. X., kde uvedenou strelnou zbraňou namieril na hlavu poškodenej MUDr. E.S., ktorá sa rukou snažila zbraň odtlačiť od svojej hlavy, pričom jej obvinený povedal, že „to proste skončíme“, na to obvinený odišiel do izby v suteréne domu, kde naplnil zásobník strelnej zbrane, pričom kričal „ja ho zabijem“, a keď poškodená MUDr. E.S. ušla z domu ku garážovým dverám susedného domu č. X., obvinený po jednom až dvoch výstreloch do vzduchu namieril pištoľ smerom, kde stála poškodená, dva až trikrát vystrelil a následne strelnú zbraň odhodil na neznáme miesto, pričom svojím konaním obžalovaný vzbudil u poškodenej MUDr. E.S. dôvodnú obavu o jej život a zdravie.

Za to krajský súd uložil M.K. podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody na štyri roky a šesť mesiacov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Proti rozsudku podal dovolanie v zákonnej lehote obvinený písomným podaním obhajcu.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. e/, písm. i/ Tr. por.

Uplatnené dovolacie dôvody podložil obvinený ním tvrdenými chybami postupu súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, ktoré prezentuje (v ich podstate) nasledovne:

„V danom prípade jednoznačne vznikli pochybnosti o správnom znaleckého posudku, ktoré v konaní na prvom stupni a ani v odvolacom konaní vyriešené neboli;

- Súd v záujme náležitého zistenia duševného stavu obvineného nepristúpil k výsluchu PhDr. V., u ktorého bol psychodiagnostický vyšetrený v máji 2006;

- Mgr. J.S od jej ustanovenia za jeho náhradnú obhajkyňu nevykonala s ním prvú poradu a nenavštívila ho pred hlavnými pojednávaniami. A čo sa týka tvrdení náhradnej obhajkyne, že konzultovala ďalšie vedenie dokazovania so zvoleným obhajcom JUDr. Š., tieto jej tvrdenia nie sú pravdivé;

- Okresný súd Nové Mesto nad Váhom hrubo a zásadne porušil jeho právo na obhajobu, keď aj vzhľadom na vyššie uvedené ponechal náhradnú obhajkyňu v jej funkcii;

- Okresný súd Nové Mesto nad Váhom ako aj Krajský súd v Trenčíne postupovali v konaní napriek tomu, že vo veci konala a nakoniec aj rozhodovala členka senátu – prísediaca D.Š., ktorá mala byť vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania. V tejto spojitosti sa prostredníctvom žaloby na ochranu osobnosti vednej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom domáha zákonnej ochrany, lebo okresný súd, aj krajský súd porušili jeho práva obhajoby, keď neskúmali skutkový stav v rozsahu, v akom podľa zákona mali a súčasne umožnili, aby vo veci konala a rozhodovala prísediaca, ktorá mala byť vylúčená.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, v zmysle ustanovenia 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, zrušil napádaný rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23To/8/2009-757 zo dňa 2. marca 2010 ako aj rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 2T/15/2008-660 zo dňa 17. marca 2009 a v zmysle § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal príslušnému súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd v zmysle § 377 Tr. por. dovolanie predbežne preskúmal postupom podľa § 378 Tr. por. a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. a/, písm. b/, písm. d/ alebo písm. e/ Tr. por. v znení účinnom v čase rozhodovania. Zároveň však už pri predbežnom prieskume zistil, že je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Z hľadiska podmienky dovolania uvedenej v § 371 ods. 3 Tr. por. všetky dovolateľom označené okolnosti ním boli uplatňované už v pôvodnom právoplatne skončenom konaní.

Dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. však nie sú splnené z iných, a to nasledujúcich dôvodov: Nevykonanie dôkazov navrhnutých obvineným.

Keďže bol návrh na doplnenie dokazovania – výsluch svedka (PhDr. V.) na hlavnom pojednávaní okresným súdom odmietnutý, čo akceptoval aj odvolací súd (ako to uvádza aj dovolateľ), nemôže byť nastaním tejto okolnosti splnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Pri riešení uvedenej otázky najvyšší súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn. 2Tdo 45/2009, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, z ktorého citoval rozhodné časti so záverom, že návrh na vykonanie dôkazu bol procesne i vecne relevantne odmietnutý.

Pokiaľ ide o odvolaním obžalovaného navrhované znalecké dokazovanie platí rovnaký záver, nakoľko krajský súd sa podrobne zaoberal dôvodmi, pre ktoré návrhu opodstatnene nevyhovel. Vo vzťahu k tejto námietke obvineného teda nie je dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ani iný dovolací dôvod, splnený.

Čo sa týka vykonania hlavného pojednania 17. marca 2009 (i ďalších) za účasti a pri výkone práv náhradnej obhajkyne, najvyšší súd konštatoval, že možno len podčiarknuť predchádzajúce opakované ospravedlňovanie sa zvoleného obhajcu, ktoré zapríčinilo odročovanie hlavného pojednania a uzavrel, že k porušeniu práv obhajoby v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ani k splneniu iného dovolacieho dôvodu z hľadiska uvedených okolností nedošlo.

Rozhodnutie okresného súdu i názor krajského súdu, že prísediaca v senáte konajúcom vo veci nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania a zamietnutie sťažnosti obvineného proti tomuto uzneseniu krajským súdom zodpovedalo zákonu a dovolateľ sa mylí, ak sa domnieva, že ním podaná žaloba na ochranu

osobnosti voči prísediacej je dôvodom jej zákonného vylúčenia z vykonávania úkonov trestného konania, vedeného proti nemu.

Z aktuálnej judikatúry najvyšší súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre z 24. septembra 2010, sp. zn. 2Tos 42/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (Tpj 100/2010-6).

Ako vyplýva zo záverov tohto uznesenia, žaloba na ochranu osobnosti podaná obžalovaným v občianskom súdnom konaní proti predsedníčke senátu, ktorá prejednáva trestnú vec obžalovaného sama o sebe nespĺňa zákonné podmienky uvedené v § 31 ods. 1 Tr. por. na jej vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci.

Vyššie uvedená okolnosť potom rovnako platí i pokiaľ ide o prísediaceho, ktorý je vo vzťahu k sudcovi, resp. predsedovi senátu (okrem iného) aj z hľadiska dôvodov vylúčenia v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. v rovnakom postavení. Na základe tohto najvyšší súd konštatoval, že namietanou okolnosťou v jej nastalej podobe nebol splnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/Tr. por. ani iný dovolací dôvod.

K uvedenému najvyšší súd ešte uviedol, že dovolateľ označil popri dôvodoch podľa 371 ods. 1 písm. c/ a písm. e/ Tr. por. aj dovolací dôvod podľa písm. i/ tohto ustanovenia, spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Takto naposledy označený dôvod obvinený so skôr označenými dôvodmi mechanicky právne spojil s tým, že ich splnením má byť dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. splnený zároveň (viď vyššie citované záverečné zhrnutie dôvodov písomného dovolania).

Toto tvrdenie (o splnení dotknutého dôvodu dovolania) nie je vecne odôvodnené, resp. nie je v dovolaní podložené žiadnou chybou, vytýkanou rozhodnutiu alebo konaniu (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Navyiac, ako už bolo uvedené, ani dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. e/ Tr. por. dovolací súd v rozsahu dovolateľom tvrdených chýb konania nezistil.

Ani ak by ku naposledy uvedeným chybám skutočne došlo (dovolací súd by ich za chyby považoval), nebol by ich nastaním automaticky splnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Po iných chybách, ktoré by v dovolaní dotknutej veci zodpovedali dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolací súd nepátral.

Platí totiž nasledovné:

Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. uvedených z hľadiska ich kvalifikácie podľa § 371 Tr. por.

Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby pátral po inej chybe napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por. označenému právnomu dôvodu dovolania.

Ak však dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod zákonu (Trestnému poriadku) zodpovedajúci dovolací dôvod.

121. ROZHODNUTIE

I. Procesná chyba konania pri rozhodovaní súdu prvého stupňa o väzbe, ktorá je dôvodom zrušenia rozhodnutia o vzatí obvineného do väzby a súčasného rozhodnutia nadriadeného súdu o prepustení obvineného na slobodu v zmysle § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. nemôže byť reparaovaná následným predvedením obvineného podľa § 120 ods. 2 Tr. por.³ a opätovným rozhodnutím o jeho vzatí do väzby (rovnako vzatím do väzby s využitím iného procesného postupu), ak v období od predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa o väzbe nenastali iné skutočnosti, zakladajúce dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 Tr. por. Inak by bola sankcia, spočívajúca v nutnosti rozhodnúť o prepustení obvineného na slobodu, ktorú zákon spája s porušením ustanovení o postupe súdu pri rozhodovaní o väzbe zbytočná a nemala by účinky, ktoré ňou majú byť vyvolané v prospech obvineného.

II. Okolnosť, ktorá odôvodňuje rozhodnutie súdu o vzatí obvineného do väzby po predchádzajúcom neprávoplatnom rozhodnutí o jeho vzatí do väzby, ktoré bolo nadriadeným súdom zrušené, nemusí naplniť dokonané dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 2 Tr. por. Ak pred vydaním prvostupňového rozhodnutia o vzatí do väzby nebol obvinený v tej istej veci prepustený z väzby, do ktorej bol právoplatne vzatý, môže súd v takom prípade o väzbe obvineného rozhodnúť len podľa § 71 ods. 1 Tr. por.

III. Účelom ustanovenia § 71 ods. 2 Tr. por. je upraviť kvalitatívne odlišné podmienky vzatia do väzby pre prípad, že v tej istej veci sa už vykonávala väzba, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, avšak súd (v prípravnom konaní aj prokurátor) rozhodol o prepustení obvineného na slobodu pre pominutie primárnych zákonných podmienok väzobného stíhania (§ 71 ods. 1 Tr. por.), alebo z dôvodu nahradenia väzby zákonom ustanovenou garanciou.⁴

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. októbra 2011, sp. zn. 2Tdo 42/2011)

Najvyšší súd uvedeným uznesením z 18. októbra 2011 podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky podané proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 19. mája 2011, sp. zn. 4Tos 44/2011, odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd) na základe sťažnosti obvineného K.M. podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len okresný súd) z 9. mája 2011, sp. zn. 4 T 88/08 a prepustil obvineného z väzby na slobodu.

Zrušeným uznesením okresný súd podľa § 72 ods. 2 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. rozhodol o vzatí obvineného M. do väzby s vymedzením začatia plynutia väzobnej lehoty odo dňa predvedenia menovaného, ku ktorému došlo 9. mája 2011 a zároveň neprijal písomný sľub a peňažnú záruku ponúknuté podľa § 80 ods. 1 písm. b/ a § 81 ods. 1 Tr. por.

Proti uzneseniu krajského súdu podala dovolanie ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky podaním zo 14. júna 2011, doručeným okresnému súdu, a to v neprospech obvineného M.

Dovolanie bolo podané na podnet generálneho prokurátora Slovenskej republiky a ako právny podklad dovolania proti rozhodnutiu o väzbe (dôvod podľa § 371 ods. 2 Tr. por.) sa v ňom uvádza porušenie zákona v ustanoveniach § 194 ods. 1 písm. a/ a § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

V odôvodnení dovolateľ rekapituluje priebeh konania, a to aj v súvislosti s predchádzajúcim rozhodnutím okresného súdu o vzatí obvineného do väzby po realizácii európskeho zatýkacieho rozkazu z 29. apríla 2011 zrušeného uznesením krajského súdu z 9. mája 2011 (sp. zn. 2Tpo 34/2011) a ďalej uvádza, že

- krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie v podstate tým, že obvinený mohol byť vzatý do väzby len vtedy, ak by boli splnené podmienky pre opätovnú väzbu predpokladané v § 71 ods. 2 Tr. por. a že
- v uvedenej veci mal byť po podaní obžaloby vydaný nový európsky zatýkací rozkaz, čo vyplýva

³ od 1. septembra 2011 ide o § 120 ods. 3 Tr. por. (zák. č. 262/2011 Z.z.).

⁴ porovnaj aj R 39/2004 Zbierky stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

z ustanovenia § 491 ods. 2 Tr. por., ktoré sa malo použiť subsidiárne.

Dovolateľ oponuje týmto názorom tým, že v čase obmedzenia osobnej slobody obvineného K.M. na území Poľskej republiky bol stále platný európsky zatýkací rozkaz vydaný Okresným súdom Bratislava 1 pod sp. zn. 0Tp 149/2007, z 20. marca 2007. Cituje ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len EZR) účinného od 1. septembra 2010, aj § 4 ods. 2 a § 1 ods. 2 citovaného zákona s tým, že postup slovenských orgánov ako orgánov štátu pôvodu (členského štátu, ktorého justičný orgán vydal európsky zatýkací rozkaz - § 2 písmeno c/ zákona o EZR účinného do 1. septembra 2010) je upravený výlučne a špeciálne (vo vzťahu k Tr. poriadku) v druhej časti, v § 10 až § 13 zákona o EZR účinného do 1. septembra 2010. Citované a ani žiadne iné zákonné ustanovenia neobsahujú explicitnú úpravu straty platnosti už vydaného európskeho zatýkacieho rozkazu a ani podmienky, za splnenia ktorých dochádza k tejto procesnej situácii.

Strata platnosti európskeho zatýkacieho rozkazu a jej účinky nie sú explicitne upravené v zákone o EZR účinnom do 1. septembra 2010 a ani v Rámcovom rozhodnutí Rady Európskej únie, prijatom 13. júna 2002 pod číslom 2002/584/SVV. Vlastnosti EZR (platnosť, strata platnosti) a jej podmienky (účinky) však boli upravené až zákonom č. 154/2010 Z.z. o EZR (§ 6).

Podľa § 43 zák. č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze na konanie o európskom zatýkacom rozkaze, ktoré sa začalo pred 1. septembrom 2010, sa použijú doterajšie predpisy.

Citované ustanovenie je typické intertemporálne ustanovenie, ktoré z hľadiska právnej istoty určuje, podľa ktorej právnej normy sa má postupovať aj pri vykonávaní európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného pred 1. septembrom 2010.

Konanie o európskom zatýkacom rozkaze v trestnej veci obvineného K.M. a spol. sa začalo 15. marca 2007 doručením písomného návrhu prokurátorky krajskej prokuratúry z 13. marca 2007 okresnému súdu. V prípade absencie intertemporálneho ustanovenia (§ 43) v zákone číslo 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze, by sa od 1. septembra 2010 v konaní o EZR, ktorý bol vydaný pred 1. septembrom 2010 alebo ktoré sa začalo pred 1. septembrom 2010, uplatňoval výlučne princíp lex fori.

Justičný orgán Poľskej republiky bol oprávnený konať a rozhodovať o vydaní K.M. na trestné stíhanie do Slovenskej republiky, a to na základe stále platného európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného podľa zákona o EZR účinného do 1. septembra 2010, sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava I 20. marca 2007 pod sp.zn. 0Tp 149/2007.

Rozhodnutie justičného orgánu Poľskej republiky nadobudlo právoplatnosť 26. februára 2011 a právoplatné a vykonateľné rozhodnutie justičného orgánu Poľskej republiky musia slovenské súdy akceptovať a rešpektovať – aj pokiaľ ide o odovzdanie obvineného K.M. príslušnému okresnému súdu.

Procesný stav, ktorý vznikol po vydaní rozhodnutia krajským súdom 9. mája 2011 pod sp. zn. 2Tpo 34/2011, teda umožňoval nové konanie a rozhodovanie o väzbe obvineného, avšak len za kumulatívneho splnenia všeobecných a špecifických podmienok určujúcich platnosť a zákonnosť takého rozhodnutia. Spôsob, aký zvolil predseda senátu (predvedenie obvineného na neverejné zasadnutie a následné vzatie do väzby) je v súdnej praxi síce neštandardný, možno ho však pripustiť (§ 76 ods. 10, § 80 ods. 3, § 81 ods. 4 a § 192 ods. 3 Tr. por. – všetko vety prvé).

Zákonným podkladom na opakované konanie a rozhodovanie o väzbe obvineného K.M. bola písomná žiadosť predsedu senátu okresného súdu z 9. mája 2011 o predvedenie obvineného podľa § 120 odsek 2 Tr. poriadku⁵, pretože zákonné podmienky na uplatnenie iného zaisťovacieho opatrenia neboli v danom čase splnené.

Účelom predvedenia obvineného K.M. bolo vykonanie jeho výsluchu v konkrétnom procesnom postavení, a to zákonným spôsobom (zákonnými sudcami okresného súdu). Predmetom výsluchu malo byť získanie jeho stanoviska k skutkovým okolnostiam a zistenie jeho osobných pomerov v rozsahu potrebnom na nariadenie ďalšieho hlavného pojednávania. Predvedenie bolo vykonané bez predchádzajúceho predvolania z dôvodu, že obvinený pri výsluchu na súde 29. apríla 2011 neuviedol žiadnu adresu, na ktorú sa mu majú doručovať písomnosti, vrátane písomností určených do vlastných rúk, ako aj spôsob doručovania (§ 34 ods. 5 Tr.

⁵ § 120 ods. 3 Tr. poriadku s účinnosťou od 1. septembra 2011.

poriadku). Žiadosť o predvedenie bola vydaná predsedom senátu okresného súdu (teda zákonným sudcom) v súlade so zákonom. Predvedenie obvineného vykonali v súlade s § 17b zák. č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, príslušníci Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru. O predvedení bol 9. mája 2011 spísaný úradný záznam.

Z obsahu spisu je ďalej zrejmé, že dôkazy získané v prípravnom konaní dostatočne preukazujú, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie sa stal, má znaky konkrétneho trestného činu a existuje dostatočne odôvodnený záver o podozrení obvineného K.M. z účasti na skutku, čo je zvýraznené aj štádiom, v ktorom sa konanie nachádza, t.j. po podaní obžaloby.

Spôsob a dĺžka zisťovania miest pobytu, dĺžka pátrania po obvinenom, spôsob a miesto obmedzenia jeho osobnej slobody, aj osobitný spôsob konania vo vzťahu k obvinenému M.K. ako proti ušlému aj v súdnom konaní, odôvodňovali reálnu obavu, že v prípade nevydania pozitívneho rozhodnutia o väzbe sa obvinený bude opakovane skrývať (aj pobytom v cudzine), aby sa vyhol trestnému stíhaniu, pretože v mieste trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa dlhodobo nezdržoval a zároveň, v prípade dokázania viny zo skutku, mu hrozí vysoký trest odňatia slobody.

Špecifická podmienka (§ 71 ods. 1 Tr. poriadku) na vydanie rozhodnutia o väzbe obvineného K.M. bola teda taktiež splnená, keďže v čase rozhodovania senátu okresného súdu boli splnené formálne aj materiálne podmienky jeho väzby podľa § 71 ods. 1 písmeno a/ Tr. poriadku.

Na následné konanie a rozhodovanie o väzbe obvineného nebolo potrebné aplikovať § 71 ods. 2 Tr. poriadku, pretože rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie okresného súdu o väzbe z 29. apríla 2011 bolo (absolútne) chybným procesným úkonom s účinkami neplatnosti ex tunc, čo znamená, že tieto účinky sa nedotýkali trvania väzby obvineného reálne vykonanej od 28. apríla 2011 do 9. mája 2011, ktorá bola nezákonná.

Na základe uvedeného má dovolateľ za to, že uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 9. mája 2011 sp.zn. 4T 88/2008 o väzbe obvineného K.M. bolo vecne správne a vydané v súlade so zákonom a že uznesením Krajského súdu v Bratislave z 19. mája 2011 sp.zn. 4Tos 44/2011, ktorým bolo uznesenie okresného súdu zrušené a obvinený K.M. prepustený z väzby na slobodu, došlo k porušeniu ustanovení § 194 ods. 1 písm. a/Tr. por. a § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. o väzbe, čím je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 2 Tr. por. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa príslušných ustanovení zákona

- vyslovil, že uznesením Krajského súdu Bratislava z 19. mája 2011 sp.zn. 4Tos 44/2011, bol porušený zákon v ustanoveniach § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku a § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku v prospech obvineného K.M.

- zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a zrušil aj ďalšie relevantné rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce a prikázal Krajskému súdu v Bratislave, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený sa prostredníctvom obhajcu k dovolaniu vyjadril písomným poddaním, v ktorom rekapituluje svojim pohľadom obsah dovolania a najmä uviedol, že podstatou vecí zjednodušene povedané je, či je opodstatnený právny názor Krajského súdu v Bratislave vyslovený v uznesení 4Tos 44/2011 z 19. mája 2011, ak sa v podstate tam tvrdí, že opätovne sa o väzbe mohlo rozhodovať iba pri splnení podmienok podľa § 71 ods. 2 Tr. por. alebo to, čo tvrdí dovolateľ, že stačilo postupovať podľa § 71 ods. 1 Tr. por. Vyslovil názor, že prvé rozhodnutie o väzbe z 29. apríla 2011 bolo rozhodnutím o väzbe, jeho účinky sa aj dotýkali reálne vykonanej väzby, takže súdy v ďalšom konaní mohli postupovať iba podľa § 71 ods. 2 Tr. por. Navrhol, aby dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania odmietol dovolanie, pretože zákon tak, ako sa domnieva dovolateľ, porušený v prospech obvineného M.K. nebol, a preto nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd ako dovolací súd zistil, že nie je dôvod na rozhodnutie podľa § 382 písm. a/, písm. b/, písm. d/, písm. e/ alebo písm. f/ Tr. por. Zároveň však už pri predbežnom prieskume (§ 378 Tr. por.) zistil a na neverejnom zasadnutí konštatoval nasledovné:

Je potrebné úvodom uviesť, že východisková a pomerne obsiahla pasáž dovolania, nasledujúca po rekapitulácii priebehu konania, sa venuje pretrvávaniu právnych účinkov európskeho zatýkacieho rozkazu po podaní obžaloby v trestnej veci obvineného M. a ďalších spoluobvinených.

To je však do značnej miery nadbytočné, nakoľko po vydaní menovaného bolo o jeho väzbe rozhodnuté nezákonným sudcom, čo založilo (aj sám – osebe určujúci) dôvod rozhodnutia krajského súdu z 9. mája 2011, ktoré dovolateľ považuje za vecne správne.

Tým do konania a rozhodovania vstúpil protiprávny prvok, ktorý aj vo svojej individuálnej podobe viedol k prepusteniu obvineného na slobodu a predpoklad predchádzajúceho mu zákonne konformného postupu nemôže tento procesný defekt ovplyvniť. Nasledujúce rozhodnutie okresného súdu z 9. mája 2011 už nebolo súčasťou postupu po realizácii európskeho zatýkacieho rozkazu (a ani nemohlo byť, nakoľko v žiadnej variante úvahy o použití staršej či novej úpravy zákona o európskom zatýkacom rozkaze nemohol byť obvinený po jeho právoplatnom prepustení opakovane zatknutý na základe toho istého príkazu, resp. európskeho zatýkacieho rozkazu. Príslušný sudca by v takom prípade ani obvineného nemohol prevziať a o väzbe rozhodovať).

Okresný súd tu postupoval predvedením obvineného podľa § 120 ods. 2 Tr. por. na neverejnú zasadnutie „zo slobody“, a na tomto zasadnutí rozhodol o väzbe. Tento postup teda nebol súčasťou konania o európskom zatýkacom rozkaze, ktorého výsledok v podobe rozhodnutia o vzatí do väzby učeného v prvom stupni bol nadriadeným súdom v opravnom konaní pre nezákonnosť postupu pri rozhodovaní zrušený.

Nemožno však konštatovať, že zrušenie uznesenia o vzatí do väzby z 29. apríla 2011 nemá na ďalšie možné použitie tohto zabezpečovacieho inštitútu v konaní proti obvinenému žiaden vplyv. Dôvod prepustenia obvineného na slobodu totiž nebol podmienený použitím ustanovenia § 79 ods. 1 Tr. por., ktoré primárne predpokladá so zákonom súladným postup s výsledkom právoplatného vzatia obvineného do väzby. Až na to nadväzuje možné pominutie dôvodu väzby, dôvodu na jej ďalšie trvanie alebo uplynutie maximálnych lehôt väzby. V nastalom prípade však neboli pri zrušení rozhodnutia väzobné dôvody vôbec zohľadňované, keďže na základe podanej sťažnosti bola pri prieskume nadriadeného súdu, vykonávanom rozsahu podľa § 192 ods. 1 (písm. b/) Tr. por., zistená podstatná chyba (nezákonnosť) konania, ktorého výsledkom bolo sťažnosťou napadnuté uznesenie. Zistená chyba potom podmienila rozhodnutie nadriadeného súdu v zmysle § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. z 9. mája 2011, a to bez možnosti kritický nedostatok reparaovať. Uvedená situácia potom vyvoláva určité obmedzenia možnosti použitia väzby proti obvinenému v prebiehajúcom konaní, ako na to bude poukázané nižšie.

Možno k argumentom dovolania tiež uviesť, že dotknuté rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie z 29. apríla 2011 vyvolalo právne účinky na základe jeho predbežnej vykonateľnosti v zmysle § 184 ods. 2, § 83 ods. 1, § 185 ods. 6 Tr. por., a na ich základe bola väzba vykonávaná až do 9. mája 2011. Tieto účinky mohli pominúť len rozhodnutím nadriadeného súdu, v dôsledku ktorého zrušené uznesenie vo svojej pôvodnej podobe nenadobudlo právoplatnosť, a vydaním zrušujúceho, už právoplatného rozhodnutia súdu druhého stupňa, stratilo svoju dovtedajšiu vykonateľnosť.

V nadväznosti na to, dovolateľom konštatovaná „neplatnosť“ uznesenia z 29. apríla 2011 sa pri tomto rozhodnutí (individuálnom právnom akte) neposudzuje, definuje sa jeho právoplatnosť a vykonateľnosť. Nulitný (bez právnych účinkov) je potom len právny akt, ktorý je porušením samotnej právomoci, resp. pôsobnosti (o aký prípad pri rozhodnutí okresného súdu nejde). Platnosť je atribútom inej kategórie právne relevantných (nenormatívnych) prejavov vôle, a to právnych úkonov.

V priamej línii rozhodovania o dovolaní je potrebné vychádzať z toho, že uznesenie krajského súdu z 9. mája 2011 (sp. zn. 2Tpo 34/2011) nie je predmetom dovolacieho prieskumu a je naďalej právoplatné (aj keď účinky jeho právoplatnosti môžu byť zmenenou situáciou v konaní fakticky negované). Týmto uznesením krajského súdu bolo teda rozhodnuté o zrušení uznesenia sudcu pre prípravné konanie o vzatí obvineného do väzby z 29. apríla 2011 (sp. zn. 4T 88/08) a o prepustení obvineného K.M. na slobodu.

Pokiaľ ide o právny dôvod tohto rozhodnutia, a to v kontexte riešenia dotknutej otázky v aktuálnom dovolacom konaní ako otázky predbežnej (a takýmto východiskom pre súčasné rozhodovanie v konkrétnych súvislostiach je), nastávajú účinky v zmysle § 7 Tr. por. Keďže nejde o posúdenie viny obvineného, dovolací súd je, pokiaľ ide o vyššie uvedený dôvod, viazaný uznesením Krajského súdu v Bratislave z 9. mája 2011, sp. zn. 2Tpo 34/2011. Na toto rozhodnutie a jeho odôvodnenie, vrátane označenia príslušných zákonných ustanovení, dovolací súd odkazuje.

Výnimkou, a to aj z hľadiska záväznosti pri riešení predbežnej otázky, je záver o právnom spochybnení rozhodnutia poľského súdu, ktorý prekračuje aplikačnú pôsobnosť tuzemského súdu. Dotknuté Rámcové rozhodnutie o európskom zatýkacom rozkaze (na ktoré sa krajský súd odvoláva) je právnym aktom Európskej únie, pre uplatnenie ktorého sa vyžaduje vnútroštátna implementácia. Podľa takejto konkrétnej vnútroštátnej

normy potom postupuje súd toho - ktorého členského štátu, v tomto prípade Krajský súd v Krakove v rámci svojej, poľským právom určenej, jurisdikcie.

Nesprávnosť spisovej značky a dátumu vydania európskeho zatýkacieho rozkazu vo vydávacom rozhodnutí nie je z hľadiska postupu slovenských orgánov ako orgánov štátu pôvodu podstatné a niet pochybností ani o totožnosti skutku, ohľadom ktorého bol vnútroštátny i európsky zatýkací rozkaz Okresného súdu Bratislava I vydaný, a ktorého sa teda týka extradičná akceptácia poľskej strany (zároveň niet pochybností o odlíšení tohto skutku od skutkov, ktorých sa týka zatýkací rozkaz Krajským súdom v Krakove neakceptovaný).

Vzhľadom na predchádzajúce i nasledujúce závery dovolacieho súdu však naposledy analyzovaná okolnosť na podstate tohto rozhodnutia nič nemení.

Najvyšší súd teda konštatuje a vychádza zo skutočnosti, že dôvodom rozhodnutia krajského súdu z 9. mája 2011 (v jeho konkrétnom obsahu) bola chyba konania, v rozhodujúcej miere spočívajúca v rozhodovaní nezákonným sudom (sudcom pre prípravné konanie, ktorého pôsobnosť pre rozhodovanie o väzbe sa skončila ukončením prípravného konania podaním obžaloby v zmysle § 10 ods. 15 Tr. por.).

Z tohto potom rezultuje v dovolacom konaní posudzovaný súlad so zákonom napadnutého uznesenia krajského súdu z 19. mája 2011 (sp. zn. 4Tos 44/2011), ktorý z hľadiska výslednosti tohto rozhodnutia zodpovedá správnej interpretácii ustanovení Trestného poriadku (a naopak, je takto podmienená nesprávnosť postupu a rozhodnutia okresného súdu z 9. mája 2011), aj keď s časťou záverov krajského súdu sa najvyšší súd nestotožnil (pokiaľ ide o podobu novonastalých skutočností, potrebných pre ďalšie možné vzatie obvineného do väzby).

Rozhodnutie krajského súdu nariadovalo vo svojom výroku prepustenie obvineného na slobodu. K tomu však došlo len formálne (teda prakticky nie), keďže vzápätí bola opätovne obmedzená osobná sloboda menovaného a opätovne bol aj okresným súdom vzatý do väzby, a to v tej istej trestnej veci a za okolností oproti momentu predchádzajúceho rozhodovania krajského súdu (ktorým rozhodnutím bol z väzby prepustený) nijako nezmenených. Na to nemá vplyv okolnosť použitia alternatívneho postupu oproti prvotnému postupu po realizácii európskeho zatýkacieho rozkazu, teda predvedenia obvineného bez predchádzajúceho predvolania a rozhodnutia senátu na neverejnom zasadnutí za účasti procesných strán, konanom v zmysle § 302 ods. 2 Tr. por.

Účelom naposledy uvedeného úkonu bola práve a len reparácia chyby predchádzajúceho rozhodovania okresného súdu, na základe ktorej mal aktuálne (už) rozhodnúť zákonný sudca (v tomto prípade vzhľadom na spôsob rozhodovania senát), nedodržanie ktorého princípu bolo dôvodom bezprostredne predchádzajúceho prepustenia obvineného z väzby krajským súdom.

Nebolo naopak účelom úkonu získanie stanoviska obvineného ku skutkovým okolnostiam a zistenie jeho osobných pomerov v rozsahu potrebnom na nariadenie ďalšieho hlavného pojednávania, ako to uvádza dovolateľ (k takému získavaniu a zisťovaniu ani na neverejnom zasadnutí nedošlo).

Na uvádzaný účel sa neverejné zasadnutie senátu nenariaďuje, účelom neverejného zasadnutia za účasti obvineného je (ako už bolo uvedené), práve rozhodovanie o väzbe.

Na účel zistenia stanoviska obvineného (okrem iného) ku skutkovým okolnostiam slúži hlavné pojednávanie a v skoršom štádiu verejné zasadnutie o predbežnom prejednaní obžaloby, kde sa riešia i organizačné otázky súvisiace s nariadením hlavného pojednávania. Práve v tomto štádiu je predmetné súdne konanie (po zrušení termínu hlavného pojednávania určeného na 7.-8. decembra 2011) a v konaní sa nepokračuje preto, že bol obvinený K.M. zatknutý v Poľsku, čím prestalo byť aktuálne konanie proti ušľému.

Pokiaľ sa v dovolaní uvádza, že pri výsluchu 29. apríla 2011 obvinený neuviedol žiadnu adresu na doručovanie písomností, je tomu tak (podľa zápisnice) preto, že na ňu nebol dotázaný napriek poučeniu v predtlačí podľa § 34 ods. 5 Tr. por. (to platí aj o výsluchu vykonanom 9. mája 2011). Konkrétnu adresu však obvinený uviedol v písomnom sľube podanom v zmysle § 80 písm. b/ Tr. por., ktorý sudca pre prípravné konanie neprijal (ide o adresu u družky, ktorá tiež ponúkla peňažnú záruku).

Účel dotknutého úkonu okresného súdu je teda zrejmý, a je ním (v zmysle vyššie uvedeného) negovať účinky rozhodnutia krajského súdu z 9. mája 2011, resp. vyhnúť sa týmto účinkom, vyvolaným predchádzajúcim porušením zákona v konaní, resp. pri rozhodovaní okresného súdu (sudcu pre prípravné konanie).

Takýto postup však nie je prípustný. Ide o zopakovanie rozhodovania o tej istej otázke bez zmeny podkladov pre rozhodnutie, okrem zdanlivej „amputácie“ chybného postupu smerujúceho k predchádzajúcemu prvostupňovému rozhodnutiu, pričom práve zistená vada bola určujúca pre rozhodnutie o opravnom prostriedku proti dotknutému rozhodnutiu (teda v tomto prípade bez ohľadu na okolnosť, či sú dané väzobné dôvody).

Skoršia nezákonnosť však bez nastania nových skutočností nemôže byť ignorovaná. Prekážka „res iudicata“ v zmysle § 2 ods. 8, resp. 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. sa síce viaže len na meritórne rozhodnutia v konaní, výkladovo je však nevyhnutné dospieť k záveru, že rovnako nemožno dosiahnuť zmenu právoplatného rozhodnutia o väzbe (alebo o inej nemeritórnej otázke) len zopakovaním rozhodovania postupom, akým ku tomu v prejednávanej veci došlo.

Obdobne by napríklad nebolo možné okresným súdom použitým postupom reparaovať (obísť) nedodržanie lehoty na rozhodnutie uvedenej v § 73 ods. 5 Tr. por., ktoré (prekročením lehoty) by vyvolalo prepustenie obvineného na slobodu (príkazom podľa odseku 5 tohto ustanovenia) aj v prípade danosti ľubovoľných väzobných dôvodov.

Bolo by popretím zmyslu a obsahu zákonnej úpravy postupu pri bratí obvineného do väzby, ak by nedostatky tohto postupu, vyvolávajúce právnu nemožnosť o väzbe pozitívne rozhodnúť, mohli byť negované opakovaním obmedzenia osobnej slobody obvineného po jeho prepustení na slobodu a následným vzatím obvineného do väzby bez toho, aby v medziobdobí nastali nové skutočnosti, zakladajúce väzobný dôvod.

Procesná chyba príslušných orgánov (v tomto prípade súdu) je negatívom, spôsobilým privodiť neoprávnenú výhodu strane v konaní (v tomto prípade obvinenému), navonok zároveň vyvolať traumu zo zmarenia výkonu práva (v tomto prípade zákonnej zabezpečovacej represie). Oproti tomu však stojí vyšší, historicky generovaný princíp, brániaci nezákonnosti a svojvôli orgánov štátu pri zásahoch do ľudských práv a základných slobôd. Neostáva iné, len tento princíp rešpektovať a spojiť s ním následky ustanovené trestnoprocesnou úpravou.

V súvislosti s rozhodovaním o prerokúvanom dovolaní platí teda nasledovné:

Chyba konania pri rozhodovaní súdu prvého stupňa o väzbe po realizácii príkazu na zatknutie alebo európskeho zatykáacieho rozkazu, ktorá je dôvodom zrušenia rozhodnutia o vzatí obvineného do väzby a súčasného rozhodnutia nadriadeného súdu o prepustení obvineného na slobodu v zmysle § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. nemôže byť reparaovaná následným predvedením obvineného podľa § 120 ods. 2 Tr. por. a opätovným rozhodnutím o jeho vzatí do väzby, ak v období od predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa o väzbe nenastali skutočnosti, zakladajúce dôvod väzby podľa § 71 Tr. por. Inak by bola sankcia, spočívajúca v nutnosti rozhodnúť o prepustení obvineného na slobodu, ktorú zákon spája s porušením ustanovení o postupe súdu pri rozhodovaní o väzbe, zbytočná a nemala by účinky, ktoré ňou majú byť vyvolané v prospech obvineného.

Okolnosť, ktorá je spôsobilá umožniť vzatie obvineného do väzby po predchádzajúcom neprávoplatnom rozhodnutí o jeho vzatí do väzby, ktoré bolo nadriadeným súdom zrušené, však nemusí založiť dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 Tr. por. Postačuje teda väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 Tr. por. (ak ešte pred vydaním prvostupňového rozhodnutia o vzatí do väzby nebol obvinený v tej istej veci už prepustený z väzby, do ktorej bol právoplatne vzatý).

Je tomu tak preto, že obvinený bol síce vzatý do väzby, avšak nie právoplatne, ale v dôsledku predbežnej vykonateľnosti uznesenia, sťažnosť proti ktorému nemá odkladný účinok (§ 184 ods. 2 Tr. por.). Cieľom tejto úpravy je zabezpečiť dočasne výkon rozhodnutia učiného v prvom stupni až do rozhodnutia nadriadeného orgánu (v tomto prípade nadriadeného súdu) o jeho preskúmaní na základe riadneho opravného prostriedku. Pri vzatí obvineného do väzby je účelom takto upraveného postupu eliminovanie súdom prvého stupňa predpokladaných rizík, ktoré zodpovedajú väzobným dôvodom). Ak je však výsledkom prieskumu rozhodnutie nadriadeného súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvého stupňa o vzatí do väzby, a to na základe záveru, že také rozhodnutie nemalo byť vôbec vydané (resp. o väzbe malo byť naopak rozhodnuté negatívne), nevytvára táto situácia podklad pre použitie ustanovenia § 72 ods. 2 Tr. por. (v prípade následného vzatia obvineného do väzby v tom istom konaní by teda išlo o prvoväzbu v zmysle § 71 ods. 1 Tr. por., nie o opakovanú väzbu podľa odseku 2 tohto ustanovenia).

Účelom ustanovenia § 71 ods. 2 Tr. por. je upraviť kvalitatívne odlišné podmienky vzatia do väzby pre prípad, že sa už vykonávala väzba, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, avšak súd (v prípravnom konaní aj

prokurátor) rozhodol o prepustení obvineného na slobodu pre pominutie primárnych zákonných podmienok väzobného stíhania (§ 71 ods. 1 Tr. por.), alebo z dôvodu nahradenia väzby zákonom ustanovenou garanciou.

Vyššie uvedená podmienka nastania aj chronologicky nových skutočností, ktoré sú dôvodom väzby, platí v konaní o tom istom skutku pre akékoľvek opätovné rozhodnutie o vzatí obvineného do väzby, pokiaľ bolo predchádzajúce rozhodnutie o jeho vzatí do väzby na základe sťažnosti zrušené nadriadeným súdom pre chyby postupu orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, ktorého výsledkom bolo prvotné pozitívne rozhodnutie o väzbe (vzatí do nej).

Ak však bolo dôvodom zrušenia rozhodnutia o vzatí do väzby nepreukázanie vecných podmienok (dôvodnosť podozrenia a dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Tr. por.), môžu byť neskôr preukázané aj okolnosti, ktoré nastali pred prvotným rozhodovaním o väzbe (napr. nasvedčujúce kolíznemu konaniu obvineného) a privodiť tak jeho následné vzatie do väzby.

Bez ohľadu na časový výskyt dotknutých okolností však v prípade zrušenia rozhodnutia o vzatí do väzby pre deficit vecných predpokladov takého rozhodnutia tiež nemusí byť pri ďalšom rozhodovaní o väzbe toho istého obvineného v tom istom konaní splnený dôvod opakovanej väzby podľa § 71 ods. 2 Tr. por. (napr. dokonaná kolúzia), postačuje dôvod podľa ods. 1 tohto ustanovenia.

V súhrne teda možno konštatovať:

Rozhodnutie o vzatí obvineného do väzby, zrušené nadriadeným súdom podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. pri súčasnom prepustení obvineného na slobodu pre nedostatok podmienok ustanovených v § 71 ods. 1 Tr. por. alebo pre procesnú chybu vyvoláva rovnaké účinky ako právoplatné negatívne rozhodnutie o väzbe (o nevzatí do väzby podľa § 72 ods. 1 písm. a/ Tr. por. alebo o prepustení zatknutého obvineného na slobodu podľa § 72 ods. 1 písm. f/ Tr. por.), vydané z vyššie uvedených dôvodov (patrí sem i prepustenie príkazom podľa § 73 ods. 7 a § 87 ods. 2 Tr. por.). Pre ďalšie vzatie obvineného do väzby v tejto veci teda postačuje dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 Tr. por., nie je pre toto rozhodnutie potrebné konštatovať dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 Tr. por.

To platí aj pri zrušení rozhodnutia o vzatí do väzby a súčasnom nahradení väzby zákonom ustanovenou garanciou nadriadeným súdom (v súlade s obsahnutím celého rozsahu ustanovenia § 71 v texte ustanovení § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 Tr. por., v prípade peňažnej záruky však musí mať následné, zákonne rozporné konanie obvineného aj podobu, uvedenú v § 81 ods. 3 Tr. por.). Náhrada väzby (zárukou, sľubom alebo dohľadom) však pri zrušení rozhodnutia o vzatí do väzby pre procesnú chybu neprichádza do úvahy.

V dotknutej trestnej veci je teda po rozhodnutí krajského súdu z 9. mája 2011 (a po tomto rozhodnutí najvyššieho súdu) možné vziať obvineného K.M. do väzby, ak v tomto období nastanú skutočnosti zakladajúce väzobný dôvod podľa § 71 Tr. por., pričom novonastalú skutočnosť by postačovalo subsumovať pod odsek 1 tohto ustanovenia (nemusí ísť o dôvod opakovanej väzby podľa § 71 ods. 2 Tr. por.).

Za daných okolností, prepustením obvineného na slobodu pre procesnú chybu sa pre menovaného vytvorila možnosť byť stíhaný na slobode. Ak ju však nevyužije, jeho doterajšia v Slovenskej republike vykonaná väzba, ktorá sa rozhodnutiami nadriadeného súdu stala nezákonnou, sa do novoplynúcich lehôt podľa § 76 ods. 6 a 7 Tr. por. nezapočíta (resp. neuplatní sa v tomto prípade pravidlo, ustanovené v § 78 veta druhá Tr. por.).

Z hľadiska doterajšieho priebehu konania by vo vyššie uvedenom smere najskôr prichádzalo do úvahy zistenie skutočností, vyvolávajúcich dôvodnú obavu z vyhýbania sa úkonom, smerujúcim k meritórnemu rozhodnutiu v súdom prvého stupňa prejednávanej trestnej veci.

Z hľadiska rozhodnutia o podanom dovolaní však najvyšší súd konštatuje, že v situácii, v ktorej rozhodoval okresný súd 9. mája 2011, vzatie obvineného do väzby súladné so zákonom nebolo. To naopak podmieňuje záver o absencii porušenia zákona pri rozhodovaní krajského súdu napadnutým rozhodnutím, a teda nedôvodnosť podaného dovolania (nesplnenie jeho dôvodov podľa § 371 ods. 2 Tr. por.).

122. R O Z H O D N U T I E

Ak obvinený, ktorý nemá (a nemusí mať) obhajcu podal sťažnosť proti uzneseniu oneskorene, čo je dôvodom na zamietnutie sťažnosti podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por., uznesenie nadobúda právoplatnosť v zmysle § 184 ods. 1 písm. b/, bod 1 Tr. por. márnym uplynutím lehoty na podanie sťažnosti uvedenej v § 187 ods. 1 veta prvá Tr. por. Za týchto okolností oznámenie obvineného v oneskorene podanej sťažnosti, že si volí obhajcu alebo žiada o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 Tr. por., nevyvoláva potrebu doručiť uznesenie zvolenému alebo následne ustanovenému obhajcovi v zmysle § 179 ods. 2 veta prvá, časť za bodkočiarkou Tr. por. a plynutie lehoty na podanie sťažnosti sa neobnoví.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2011, sp. zn. 2Tost 13/2011).

Najvyšší súd vyššie uvedeným uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sťažnosť obvineného R.S. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu zo 7. apríla 2011, sp. zn. BB 4T 10/2011, zamietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým uznesením Špecializovaný trestný súd samosudkyňou podľa § 331 ods. 1 písm. b/ Tr. por. odmietol návrh dohody o vine a treste medzi prokurátorom a obvineným ako zrejme neprimeranej.

Proti tomuto uzneseniu podal písomne sťažnosť obvinený, v ktorej namieta, že vo veci konal samosudca, dátum rozhodnutia podľa jeho písomného vyhotovenia a iné chyby konania.

Po predložení veci v konaní o sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) zistil nasledovné:

Uznesenie prevzal obvinený 6. mája 2011 a lehota troch dní od jeho oznámenia na podanie sťažnosti v zmysle § 187 ods. 1 Tr. por. uplynula dňom 9. mája 2011 (pondelok).

Podanie obvineného datované 10. mája 2011 a nesprávne označené ako odpor bolo podané na pošte v uvedený deň, teda 10. mája 2011. Ide teda o oneskorené podanú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd ako nadriadený súd Špecializovaného trestného súdu (§ 190 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) jej zamietnutím podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Sťažnosť nebola vecne prejednávaná, keďže v prípade jej oneskoreného podania to zákon neumožňuje. Je však potrebné reagovať na formuláciu, ktorá je súčasťou jej obsahu, a ktorá vyznieva v tom smere, že obvinený si zvolil obhajcu (aj keď neuvádza ktorého).

Ak obvinený, ktorý nemá (a nemusí mať) obhajcu podal sťažnosť proti uzneseniu oneskorene, čo je dôvodom na zamietnutie sťažnosti podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por., uznesenie nadobúda právoplatnosť v zmysle § 184 písm. b/ bod 1 Tr. por. márnym uplynutím lehoty na podanie sťažnosti uvedenej v § 187 ods. 1 veta prvá Tr. por. Za týchto okolností oznámenie obvineného v oneskorene podanej sťažnosti, že si volí obhajcu alebo že žiada o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 Tr. por., nevyvoláva potrebu doručiť uznesenie zvolenému alebo následne ustanovenému obhajcovi v zmysle § 179 ods. 2 veta prvá časť za bodkočiarkou Tr. por. a plynutie lehoty na podanie sťažnosti sa neobnoví.

Za vyššie uvedených okolností sa po právoplatnosti rozsudku v zmysle § 183 písm. b/ bod 1 Tr. por. neobnoví ani plynutie lehoty na podanie odvolania uvedenej v § 309 ods. 1 Tr. por. a po právoplatnosti trestného rozkazu v zmysle § 356 písm. a/ Tr. por. plynutie lehoty na podanie odporu uvedenej v § 355 ods. 1 Tr. por.

Nad rámec zamietnutia sťažnosti, nesprávnosť dátumu (označenie roka) na poslednej strane rozhodnutia bude potrebné odstrániť opravným uznesením podľa §§ 174 ods. 1, 180 Tr. por.

Pokiaľ ide o v sťažnosti obsiahnutú námietku zaujatosti konajúcej samosudkyne, táto už na ňu písomne reagovala, a to negatívne v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por., čím je dotknutá otázka v súčasnom štádiu konania vyriešená.

123. R O Z H O D N U T I E

Ak obvinenému hrozí uloženie súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák. a skorší trest bol uložený pre obzvlášť závažný zločin (§ 11 ods. 3 Tr. zák.) ustanovenie o povinnej obhajobe podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa použije od nariadenia hlavného pojednávania aj v prípade, že sa aktuálne trestné stíhanie vedie pre prečin alebo zločin.

(Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 27. mája 2011, sp. zn. 23 To 40/2011).

Vyššie uvedeným uznesením Krajský súd v Trenčíne na odvolanie obžalovanej I.B., ktoré podala proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 2T 164/2010 z 25. januára 2011, podľa § 316 ods. 3 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bola obžalovaná I.B. uznaná vinnou zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania o obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., pretože dňa 11. júna 2009 v čase okolo 17.20 h v Novákoch na parkovisku pred obchodným domom LIDL predala L.Ž. za sumu 20 eur 1 ks skladačky s obsahom kryštalickej bielej látky o hmotnosti 0,094 g s obsahom metamfetamínu 64,2% hmotnostných, čo zodpovedalo 2-3 obvykle jednorazovým dávkam, pričom metamfetamín je zaradený do II. skupiny psychotropných látok podľa zákona č. 139/1998 Zb. v znení neskorších predpisov.

Bola za to odsúdená podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. s použitím §§ 42 ods. 1, 41 ods. 2, 38 ods. 7 Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia slobody na 8 rokov a 9 mesiacov, pre výkon ktorého bola podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zároveň zrušil výrok o treste, ktorý bol uložený obžalovanej ml. I.B. rozsudkom Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 1T 219/2009 zo dňa 26. októbra 2009, ako i všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podala písomne v zákonnej lehote odvolanie obžalovaná. Podľa jej názoru nebola jej dostatočne preukázaná vina. Trest odňatia slobody skoro 9 rokov považovala za neprimerane vysoký. Navrhla, aby súd výrok o treste zrušil alebo vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prerokovanie.

Odvolací súd z podnetu odvolania obžalovanej na neverejnom zasadnutí preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že na hlavnom pojednávaní boli porušené ustanovenia Tr. por. upravujúce práva obžalovanej na obhajobu.

Z rozsudku súdu prvého stupňa, ale aj z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, oboznámením trestného spisu Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 1T 219/2009 vyplýva, že vo vzťahu k výroku rozsudku o treste obžalovanej bolo trestné konanie vedené aj pre obzvlášť závažný zločin. Z rozsudku Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 1T 219/2009 zo dňa 26. októbra 2009 vyplýva, že obžalovaná bola týmto skorším rozsudkom právoplatne uznaná vinnou z obzvlášť závažného zločinu podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. Vzhľadom na dobu vyhlásenia tohto rozsudku a čas spáchania trestnej činnosti, ktorá je predmetom tohto konania, prichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu podľa § 42 Tr. zák., a to aj za obzvlášť závažný zločin, ako inak správne rozhodol súd prvého stupňa.

Podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený musí mať obhajcu, ak ide o konanie o obzvlášť závažnom zločine. Z vyššie uvedeného vyplýva, že vo vzťahu k výroku o treste bolo na hlavnom pojednávaní vykonávané dokazovanie a napokon aj rozhodnuté o uložení súhrnného trestu aj pre obzvlášť závažný zločin. Z tohto dôvodu bolo povinnosťou súdu prvého stupňa v danom štádiu hlavného pojednávania poučiť obžalovanú o práve na obhajobu, vrátane postupu podľa § 40 ods. 1 Tr. por. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že obžalovanej bol trest odňatia slobody ukladaný podľa trestnej sadzby za zločin podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák., pretože obžalovaná vyššie uvedený obzvlášť závažný zločin spáchala ako mladistvá.

Podľa § 316 ods. 3 písm. b/ Tr. por. je odvolací súd povinný zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby. Z týchto dôvodov rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Odvolací súd takto rozhodol na neverejnom zasadnutí v súlade s § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. por., pretože pochybenie súdu prvého stupňa nebolo možné na verejnom zasadnutí napraviť, resp. odstrániť.

V novom konaní bude musieť súd prvého stupňa postupovať v súlade s ustanoveniami Tr. por. upravujúcimi povinnú obhajobu. Až potom, keď bude mať obžalovaná zvoleného, resp. ustanoveného obhajcu, ak nepôjde o prípad uvedený v § 37 ods. 4 Tr. por., bude môcť súd prvého stupňa vykonať na hlavnom pojednávaní dokazovanie vo vzťahu k ukladaniu súhrnného trestu a znovu rozhodnúť o vine a treste.

124. R O Z H O D N U T I E

Trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa páchatel – dlžník dopustí, ak čo aj len čiastočne zmarí uspokojenie svojho veriteľa tým, že úmyselne zmenší svoj majetok konaním v tomto ustanovení uvedeným tak, že veriteľ v dôsledku toho nedosiahne uspokojenia, ktorého by inak dosiahol.

Samotným prevodom obchodného podielu (obchodných podielov) v spoločnosti s ručením obmedzeným z doterajšieho spoločníka (doterajších spoločníkov) na inú osobu (iné osoby), a to či už odplattým alebo bezodplattým, nedochádza k žiadnej zmene vo vzťahu k výške majetku spoločnosti, a tým ani len k čiastočnému zmareniu uspokojenia veriteľa, preto takýto prevod sám osebe nemôže naplniť skutkovú podstatu tohto trestného činu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2011, sp. zn. 6Tdo 40/2011)

Citovaným rozsudkom najvyšší súd vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Nitre z 27. januára 2010, sp. zn. 7To 71/2009, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 9 ods. 2, § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a § 256 Tr. por. (účinného do 31. decembra 2005) v neprospech obvineného Ing. D.M. a Ing. M.M. Zrušil uvedené uznesenie krajského súdu, aj rozsudok Okresného súdu Nitra zo 17. júna 2009, sp. zn. 5T 194/2003 a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Nitra prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Nitra zo 17. júna 2009, sp. zn. 5 T 194/2003, boli obvinení Ing. D.M. a Ing. M.M. uznaní vinnými z trestného činu poškodzovania veriteľa spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2 k § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák.⁶ na tom skutkovom základe, že:

dňa 19. mája 1999 previedli spoločnosť H. C., s. r. o., N., M. ul. č. X., ktorej boli konateľmi, na V.J. – bezdomovca za sumu 300 Sk (9,96 eur), a to po právoplatnosti platobného rozkazu Okresného súdu v Nitre, č. k. 2Rob 803/1998 – 20 zo dňa 31. augusta 1998, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29. apríla 1999, ktorým boli zaviazaní do 15 dní od jeho doručenia zaplatiť v. d. R., P. ul. č. X., K., sumu 345 379,70 Sk (11 464,50 eur) spolu s 19 % - ným úrokom z omeškania, čím zmarili plnenie predmetného platobného rozkazu a spôsobili tak svojmu veriteľovi v. d. R., K., P. ul. č. X., škodu vo výške najmenej 345 379,70 Sk (11 464,50 eur).

Za to boli obaja obvinení odsúdení podľa § 256 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 53 ods. 1, ods. 2 písm. b/, § 54 ods. 1 Tr. zák. na peňažný trest vo výmere 1 500 eur, pričom pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený im bol ustanovený náhradný trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov (§ 54 ods. 3 Tr. zák.).

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. boli zároveň obaja obvinení zaviazaní uhradiť poškodenému výrobnému družstvu R. K., ul. P. č. X., spoločne a nerozdielne škodu vo výške 11 464,50 eur.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali v zákonnej lehote obaja obvinení odvolania, ktoré boli uznesením Krajského súdu v Nitre z 27. januára 2010, sp. zn. 7To 71/2009, podľa § 256 Tr. por. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej už len „Tr. por.“) ako nedôvodné zamietnuté.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podali prostredníctvom obhajcu dovolanie obvinení Ing. D.M. a Ing. M.M.

Pokiaľ ide o písomné odôvodnenie podaných dovolaní, obvinení predovšetkým poukázali na to, že napadnutým rozhodnutím bol minimálne v ustanovení § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. porušený zákon v ich neprospech. Podľa nich sa tak krajský, ako aj okresný súd dôsledne neriadili ustanoveniami § 488, § 494 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom k 19. máju 1999), § 159 ods. 2, ods. 3 v spojení s § 174 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v znení účinnom k 19. máju 1999), § 114 ods. 1 v spojení s § 120 Obchodného

⁶ poznámka: Teraz § 239 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák.

zákonníka (v znení účinnom k 19. máju 1999). Ako zdôraznili ďalej, oba sudy sa pri rozhodovaní dopustili nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku a súčasne nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia, keďže sa nesprávne vysporiadali s právnou otázkou, spočívajúcou v tom, či môže konanie obvinených (ktoré v žiadnom prípade nespočívalo v prevode majetku samotnej právnickej osoby H. C., spol. s r. o., ale výlučne v prevode ich vlastného majetku - obchodných podielov v právnickej osobe H.C., spol. s r. o., na tretiu osobu) ako konateľov a spoločníkov dlžníka - právnickej osoby H.C., spol. s r. o., vykazovať znaky skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. za situácie, že sami vôbec neboli dlžníkmi poškodeného – právnickej osoby R., výrobné družstvo. Majú totiž za to, že predmetný trestný čin prichádza do úvahy výlučne v tom prípade, ak páchatel' je dlžníkom poškodeného a poškodený je veriteľom páchatel'a. Podľa ich názoru teda vo veci konajúce sudy pri výklade ustanovenia § 256 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. zjavne použili analógiu, ktorá je však v trestnom práve jednoznačne vylúčená (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I.ÚS 30/1999), a preto nemožno považovať takýto rozširujúci výklad súdov za prípustný.

Nad rámec spomenutého považovali za dôležité uviesť to, že sudy sa pri rozhodovaní vôbec nezaoberali otázkou, či poškodený nemohol ani čiastočne dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky (R 41/1991).

K dovolaniu sa písomne vyjadril aj poškodený, ktorý na rozdiel od obvinených zastáva ten názor, že pokiaľ bola dlžníkom spoločnosť s ručením obmedzeným ako právnická osoba, páchatel'om trestného činu poškodzovania veriteľa môže byť konateľ tejto spoločnosti ako jej štatutárny orgán.

Poškodený napokon dospel k takému záveru, že dovolacie dôvody uvádzané obvinenými neexistujú, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol. Zároveň nesúhlasí ani s návrhom obvinených na odloženie, resp. prerušenie výkonu napadnutého rozhodnutia.

Po zistení, že niet žiadneho zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolaní najvyšší súd na neverejnom zasadnutí podľa § 382 Tr. por., preskúmal v zmysle § 384 ods. 1, ods. 2 Tr. por. na verejnom zasadnutí zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým obvinení podali dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaniach (v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. je nimi dovolací súd viazaný), pričom dospel k záveru, že obvinenými tvrdené dovolacie dôvody sú opodstatnené.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Po citovaní ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/, § 374 ods. 3 Tr. por. najvyšší súd ďalej najmä uviedol:

Z hľadiska napadnutého rozhodnutia a obsahu dovolaní obvinených je s poukazom na vyššie uvedené významná tá otázka, či vo veci konajúce sudy správne pristúpili k právnej kvalifikácii posudzovaného skutku ako trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák.

Trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa dopustí ten, kto čo aj len čiastočne zmarí uspokojenie svojho veriteľa tým, že zničí, poškodí, urobí neupotrebitelnou, zatají, predá, vymení alebo inak odstráni čo aj len časť svojho majetku.

Podľa § 256 ods. 3 Tr. zák. odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 alebo 2 väčšiu škodu alebo ním získa pre seba alebo iného väčší prospech.

S ohľadom na dovolacie námietky obvinených považuje za potrebné Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazniť v prvom rade tú skutočnosť, že je sice pravdou, že páchatel'om vyššie citovaného trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 Tr. zák. môže byť len dlžník, a teda konkrétny subjekt so zvláštnymi vlastnosťami v zmysle § 90 ods. 1 Tr. zák., no pokiaľ je dlžníkom právnická osoba, môže byť páchatel'om jej štatutárny orgán, resp. členovia štatutárneho orgánu (ich konanie je priamym konaním právnickej osoby) alebo tiež iná osoba oprávnená konať v jej mene (§ 20, § 22 a nasl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení účinnom v čase spáchania trestného činu, ďalej už len „OZ“; § 13 a nasl. Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení účinnom v čase spáchania trestného činu, ďalej už len „ObchZ“).

Podľa § 90 ods. 2 Tr. zák. ak zákon ustanovuje, že páchatel' musí byť nositeľom osobitnej vlastnosti, spôsobilosti alebo postavenia, stačí, ak túto vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie spĺňa právnická osoba, v

ktorej mene páchatel koná. Citované ustanovenie je pritom dôležité najmä z toho hľadiska - ako na to napokon správne poukázal i poškodený vo svojom písomnom vyjadrení - že tak starý ako ani nový Trestný zákon zatiaľ nepozná trestnoprávnu zodpovednosť právnických osôb.

Z dôvodov vyššie uvedených a tiež s poukazom na ustanovenie § 133 ods. 1 ObchZ je teda zrejmé, že obvinení ako konatelia spoločnosti H.C., spol. s. r. o., sú jednoznačne spôsobilí byť páchatelmi trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 Tr. zák.

Napriek tomu však dovolací súd po preštudovaní príslušného spisového materiálu dospel k takému záveru, že skutok tak, ako bol zo strany oboch súdov zistený, nenapĺňa všetky znaky skutkovej podstaty vyššie citovaného trestného činu.

Trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa páchatel – dlžník dopustí vtedy, ak čo aj len čiastočne zmarí uspokojenie svojho veriteľa tým, že zmenší svoj majetok konaním tam uvedeným tak, že veriteľ v dôsledku toho nedosiahne uspokojenia, ktorého by inak dosiahol. Ide tu teda o zmenšenie aktív dlžníkovho majetku, z ktorého by sa mohol veriteľ uspokojiť.

Posudzovaným konaním obvinených tak, ako bolo ustálené, však v žiadnom prípade nedošlo k zmenšeniu majetku spoločnosti H.C., spol. s. r. o., a tým ani k čo aj len čiastočnému zmareniu uspokojenia jej veriteľa – výrobného družstva R., či spôsobeniu mu škody.

V súvislosti s uvedeným považuje pritom Najvyšší súd Slovenskej republiky za nevyhnutné upozorniť predovšetkým na potrebu striktného rozlišovania medzi prevodom majetku (resp. jeho časti) spoločnosti a prevodom obchodného podielu (obchodných podielov) v spoločnosti na inú osobu (iné osoby). S ohľadom na to je podľa jeho názoru potrebné sa na tomto mieste venovať tiež priblíženiu niektorým s tým súvisiacich obchodnoprávných pojmov.

Podľa § 114 ods. 1 ObchZ obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka a im zodpovedajúcu účasť na spoločnosti. Jeho výška sa určuje podľa pomeru vkladu spoločníka k základnému imaniu spoločnosti, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

Obchodný podiel je spôsobilým samostatným predmetom právnych vzťahov, keďže za podmienok uvedených v Obchodnom zákonníku, resp. v spoločenskej zmluve môže jeho majiteľ (spoločník, resp. viacerí spoločníci) s ním nakladať, napr. ho previesť. Obchodný podiel je pritom možné v súlade s § 115 ods. 1, ods. 2 ObchZ previesť buď na iného spoločníka alebo na inú tretiu osobu odlišnú od spoločníka (spoločníkov). Takýto zmluvný prevod obchodného podielu môže byť odplatný alebo bezodplatný.

Podľa § 6 ods. 1 ObchZ obchodným majetkom sa na účely tohto zákona rozumie súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených iných hodnôt), ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie.

Naproti tomu základné imanie, povinne sa vytvárajúce v spoločnosti s ručením obmedzeným, je len peňažným vyjadrením súhrnu peňažných a nepeňažných vkladov všetkých spoločníkov do spoločnosti (§ 58 ods. 1, ods. 2, § 105 ods. 1 ObchZ). Vklad spoločníka je pritom v zmysle § 59 ods. 1 ObchZ súhrn peňažných prostriedkov a iných peniazmi ocenených hodnôt, ktoré sa spoločník zaväzuje vložiť do spoločnosti a podieľať sa ním na výsledku podnikania spoločnosti. Vklad sa stáva majetkom spoločnosti a spoločník nie je oprávnený žiadať jeho vrátenie, a stráca tiež možnosť disponovať s ním.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že základné imanie nepredstavuje teda majetok, ale len hodnotu určitého majetku. Základné imanie na rozdiel od obchodného majetku je vo svojej podstate iba účtovnou veličinou, ktorá zväčša nezodpovedá reálnemu stavu majetku spoločnosti. Skutočná hodnota majetku spoločnosti závisí od výsledkov jej hospodárenia, teda môže byť vyššia alebo i nižšia ako základné imanie. Prísne rozlišovanie oboch uvedených pojmov má význam predovšetkým v súvislosti s otázkou zodpovednosti spoločnosti za svoje záväzky.

Ďalej je žiaduce osobitne upozorniť tiež na tú skutočnosť, že to, že spoločnosť s ručením obmedzeným je kapitálovou spoločnosťou, v podstate znamená, že majetok spoločnosti je oddelený od majetku jej spoločníkov. Z toho potom vyplýva i princíp ručenia, a teda, že spoločníci ručia za záväzky spoločnosti voči tretím osobám len do výšky svojich nesplatených vkladov zapísaných v obchodnom registri (pre výšku ručenia spoločníka je rozhodujúci stav zapísaný v obchodnom registri a nie skutočný stav splatenia tohto vkladu

spoločníkom), zatiaľ čo spoločnosť zodpovedá za svoje zväzky celým svojím majetkom (z tohto pohľadu je teda právne irelevantná výška základného imania spoločnosti).

Pokiaľ ide o predmetný prípad, z výpisu z obchodného registra vyplýva, že obaja obvinení mali už za trvania spoločnosti H.C., spol. s r. o., splatené celé svoje vklady, a preto teda ako spoločníci tejto spoločnosti už za jej záväzky neručili ani len v obmedzenom rozsahu. To isté pritom platí aj vo vzťahu k nadobúdateľovi ich obchodných podielov – V.J.

Čo však považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia predovšetkým uviesť je to, že samotným prevodom obchodného podielu (obchodných podielov) v spoločnosti s ručením obmedzeným z doterajšieho spoločníka (doterajších spoločníkov) na inú osobu (iné osoby), a to či už odplatným alebo bezodplatným, nedochádza k žiadnej zmene vo vzťahu k výške majetku spoločnosti, a tým ani k čo aj len čiastočnému zmareniu uspokojenia jej veriteľa, a tento teda sám osebe nemôže naplniť skutkovú podstatu trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Rovnako tak i prípadná zmena štatutárneho orgánu (resp. jej členov), obchodného mena či sídla spoločnosti sú z tohto pohľadu irelevantné.

Prevod obchodného podielu (obchodných podielov) spôsobuje v podstate len zmenu „vlastníka“ („vlastníkov“) spoločnosti v podobe nového spoločníka (nových spoločníkov), pričom všetky aktíva a pasíva zostávajú v spoločnosti zachované. Prípadnú odplatu za obchodné podiely získavajú ich majitelia - spoločníci.

V predmetnej veci vníma pritom dovolací súd ako najväčší nedostatok tú skutočnosť, že tak orgány činné v trestnom konaní ako ani vo veci konajúce súdy sa v rámci dokazovania vôbec nezaoberali majetkom spoločnosti, t.j. čo sa s ním stalo, aká bola jeho výška, resp. či spoločnosť v čase prevodu ešte vôbec nejaký majetok mala. Len ak by sa totiž bolo bývalo preukázalo, že obvinení ako konatelia a zároveň spoločníci spoločnosti H.C., spol. s r. o., urobili nejaké kroky smerujúce k odstráneniu majetku tejto spoločnosti s úmyslom zmariť uspokojenie jej veriteľa (veriteľov), až v tom prípade by bolo možné takéto ich konanie subsumovať pod skutkovú podstatu trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

125. R O Z H O D N U T I E

Základná zásada „ne bis in idem“ vyjadrená v § 2 ods. 8 Tr. por. nie je obmedzená len na trestné konanie, keďže z hľadiska uplatnenia tejto zásady je rozhodujúcou totožnosť skutku a nie totožnosť právnej kvalifikácie.

Vzhľadom na ponímanie činu podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd možno však zásadu ne bis in idem, okrem trestného konania, uplatniť iba na tie činy kvalifikovateľné správnymi prípadne inými príslušnými orgánmi ako menej závažné činy, teda priestupky, prípadne iné správne delikty a výnimočne aj disciplinárne delikty, ktoré majú trestnoprávnu povahu, pričom povaha deliktu sa v tomto smere posudzuje z hľadiska chráneného záujmu (či ide o záujem všeobecný alebo partikulárny), z hľadiska adresáta normy (či je norma adresovaná všetkým občanom alebo len skupine osôb so zvláštnym statusom) a z hľadiska účelu a typu sankcie (či má represívny charakter).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011, sp. zn. 5Tdo 18/2011).

Uvedeným uznesením najvyšší súd dovolanie obvineného O.Š. podané prostredníctvom jeho obhajcu, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. apríla 2009, sp. zn. 5To 23/09 podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 22. októbra 2008, sp. zn. 2T 134/2007, bol obvinený O.Š. uznaný za vinného v bode 1/ až 3/ z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., v bode 3/ aj v súbehu s prečinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák., v bodoch 4/ a 5/ z pokračovacieho zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. zák. v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a v bode 6/ z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe uvedenom v bodoch 1/ až 6/ s tým, že konania uvedeného v bode 2/ až 3/, ako aj v bode 4/ sa dopustil aj napriek tomu, že za konanie z 3. januára 2007 ku škode J.S. bol rozhodnutím Obvodného úradu Zvolen, sp. zn. Pr 177/2007, zo 7. februára 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. marca 2007, postihnutý za priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch uložením sankcie vo výške 500 Sk a konania uvedeného v bode 2/ a 3/ ako aj v bode 4/ obžaloby sa dopustil aj napriek tomu, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To 502/2005, zo 6. decembra 2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 6. decembra 2005, bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iných a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov so zaradením pre výkon trestu do II. (druhej) NVS.

Okresný súd Zvolen obvineného O.Š. za to odsúdil podľa § 194 ods. 3, § 37 písm. h/, písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň Okresný súd Zvolen rozhodol aj o náhrade škody.

Krajský súd v Banskej Bystrici na podklade odvolania obvineného O.Š. rozsudkom z 21. apríla 2009, sp. zn. 5To 23/2009, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v bodoch 4/ a 5/ v časti týkajúcej sa právnej kvalifikácie a vo výroku o treste a sám vo veci podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že konanie obvineného O.Š. v bode 4/ právne kvalifikoval ako zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a následne ho za skutky pod bodmi 1/ až 4/ a 6/ odsúdil podľa § 194 ods. 3 Tr. zák. v spojitosti s § 41 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici podal obvinený O.Š. (ďalej aj ako „dovolateľ“) v zákonnej lehote prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. V.F. dovolanie, ktoré oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

V písomných dôvodoch dovolania dovolateľ najmä argumentoval tým, že v konaní pred prvostupňovým súdom sa nemohol riadne vyjadriť k vykonaným dôkazom, nebolo mu umožnené klásť

otázky svedkom, poškodeným a podobne, čím súd jednak porušil zásadným spôsobom jeho právo na obhajobu (dovolačací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) a v dôsledku toho aj svoje rozhodnutie založil na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, čím naplnil dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. a že súd vyhodnotil výpoveď svedkyne J.V. v jeho neprospech, preto je podľa názoru dovolateľa naplnený aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

V dovolaní dovolateľ ďalej uviedol, že „trvá na svojom dovolaní z 20. augusta 2009 a pridrižiava sa dôvodov v ňom uvedených“.

Keďže ale dovolateľ v ostatnom dovolaní poukázal aj na obsah dovolania z 20. augusta 2009, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vecne zaoberal aj touto argumentáciou obvineného konkrétne, že za skutok pod bodom 1/ výroku už bol potrestaný poriadkovou pokutou 500 Sk, ktorú aj zaplatil. Po zistení, že sú splnené podmienky na podanie dovolania a na konanie o ňom, a po citovaní ustanovení § 385 ods. 1 Tr. por., § 371 ods. 1a ods. 3 Tr. por. a vyrovnaní sa s námietkami obvineného najvyšší súd ďalej uviedol, že v posudzovanej trestnej veci porušenie práva obvineného O.Š. na obhajobu nezistil, tobôž nie jeho porušenie zásadným spôsobom ako to vyžaduje uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., teda že by rozhodnutie súdu bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

K výhradám obvineného konkrétne argumentoval, že judikatúra záväzným spôsobom neurčuje kedy a akým spôsobom má súd vykonať ten ktorý dôkaz v konkrétnej veci. Spôsob vykonávania dôkazov je upravený Trestným poriadkom a je vecou samosudcu, resp. predsedu senátu (senátu), aké poradie zvolí pri vykonávaní dôkazov. Pri vedení hlavného pojednávania je jeho povinnosťou dbať o to, aby pojednávanie nebolo zdržiavané prednesmi, ktoré nemajú nič spoločné s prejednávanou vecou. Najvyšší súd Slovenskej republiky pritom vo svojich rozhodnutiach už v minulosti viac krát konštatoval, že hodnotenie dôkazov (zisteného skutkového stavu) spôsobom, ktorý odporuje predstavám obvineného ešte neznamená, že ide o dôkazy vykonané nezákonným spôsobom. Rovnako tak nevykonanie dokazovania v rozsahu, v akom ho predpokladá obvinený, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V písomných dôvodoch dovolania vypracovaného ustanoveným obhajcom sa ku skutku pod bodom 4/ rozsudku vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. argumentovalo tým, že poškodená J.V. vypovedala rozporne, že táto poškodená nie je majiteľkou nehnuteľnosti, kde sa mal skutok stať, a že napriek týmto skutočnostiam súd vyhodnotil jej výpoveď v neprospech obvineného O.Š. Tieto argumenty obvineného O.Š. týkajúce sa hodnotenia dôkazov tak zjavne smerujú do roviny skutkových zistení, ktorú ale dovolací súd z dôvodov vyššie uvedených nemôže meniť a ani dopĺňať. To isté platí aj vo vzťahu k ostatným argumentom obvineného O.Š. uvádzaných v dovolaní z 20. augusta 2009, ktorými spochybňoval výsledky vykonaného dokazovania a z nich ustálené skutkové zistenia.

Vecne správne ale v dovolaní z 20. augusta 2009 obvinený O.Š. argumentoval tým, že za skutok pod bodom 1/ výroku rozsudku bol potrestaný poriadkovou pokutou 500 Sk, ktorú aj zaplatil, hoci túto jeho argumentáciu ustanovený obhajca JUDr. V.F. v písomných dôvodoch dovolania z 10. januára 2011 úplne vynechal. Obvinený O.Š. tým v podstate namietal, a to už v konaní pred súdom prvého stupňa, porušenie zásady „ne bis in idem“, t. j. zákazu dvojitého súdenia a potrestania za ten istý čin.

Z trestného spisu Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 3T 34/2008, (na č. l. 252) vyplýva, že obvinený O.Š. bol rozhodnutím Obvodného úradu vo Zvolene zo 7. februára 2007, číslo Pr 177/2007 Vr, uznaný za vinného z priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) na tom skutkovom základe, že dňa 3. januára 2007 približne o 20,00 hod. v pohostinstve „U vlka“ v obci K. odcudzil čiernu kapsičku s osobnými dokladmi - občianskym preukazom, vodičským preukazom a finančnú hotovosť vo výške 5 000 Sk.

Za to bola obvinenému O.Š. uložená podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b/ s poukázaním na § 13 ods. 2 a § 50 ods. 2 zákona o priestupkoch sankcia - pokuta vo výške 500 Sk. Z pripojenej doložky je zrejmé, že toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 9. marca 2007.

Zásada ne bis in idem, teda právo nebyť súdený alebo potrestaný dvakrát za ten istý skutok, je podľa Trestného poriadku vyjadrená aj v ustanovení § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého trestné stíhanie nemožno začať a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva, pričom v tomto smere treba vychádzať z čl. 153 a 154c Ústavy Slovenskej republiky a čl. 4 Protokolu č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa čl. 4 Protokolu 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom podľa zákona a trestného poriadku tohto štátu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že jednoznačná a dlhodobá nemenná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k čl. 4 Protokolu č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd dopadá tak na činy kvalifikované vnútroštátnym právom ako trestné činy, tak i na činy ním kvalifikované ako priestupky, prípadne iné správne delikty a výnimočne i disciplinárne delikty. Európsky súd pre ľudské práva sa nepriklonil k záveru, že zákaz ne bis in idem je obmedzený len na trestné konanie, keďže z hľadiska uplatnenia tejto zásady označil za rozhodujúcu totožnosť skutku a nie totožnosť právnej kvalifikácie.

Pre čl. 4 Protokol č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd má však zásadný význam povaha daného činu, pretože tento článok nepochybne dopadá na všetky činy naplňajúce znaky trestného činu a bráni dvojitému stíhaniu a potrestaniu za tieto trestné činy. Na druhej strane sa nevzťahuje na všetky menej závažné činy, kvalifikované našim právnym poriadkom ako priestupky alebo iné správne delikty, prípadne ako disciplinárne delikty.

Vzhľadom na špecifické ponímanie činu podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd možno zásadu ne bis in idem uplatniť iba na tie činy kvalifikovateľné správnymi prípadne inými príslušnými orgánmi ako menej závažné činy, teda priestupky, prípadne iné správne delikty a výnimočne i disciplinárne delikty, ktoré majú trestnoprávnu povahu, pričom povaha deliktu sa v tomto smere posudzuje tak z hľadiska chráneného záujmu (či ide o záujem všeobecný alebo partikulárny), z hľadiska adresáta normy (či je norma adresovaná všetkým občanom alebo len skupine osôb so zvláštnym statusom) a z hľadiska účelu a typu sankcie (či má represívny charakter).

Podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch v znení účinnom do 31. decembra 2008, priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne spôsobí škodu na cudzom majetku krádežou, spreneverou, podvodom alebo zničením alebo poškodením vecí z takého majetku, alebo sa o takéto konanie pokúsi. Podľa ods. 2 cit. par., za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 10 000 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z vyššie uvedeného porovnal skutkové okolnosti uvedené v citovanom rozhodnutí o priestupku so skutkovými okolnosťami uvedenými v bode 1/ rozsudku a dospel k jednoznačnému záveru, že tieto skutky sú zhodné. Zhoda je v tomto prípade očividná, preto nie je potrebné bližšie sa zaoberať okolnosťami určujúcimi totožnosť skutku, aj keď inak ide o problematiku po právnej stránke pomerne zložitú, najmä v kontexte judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. V jej kontexte následne posudzoval aj to, či uvedený priestupok proti majetku má trestnoprávnu povahu. Keďže § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch chráni všeobecný záujem (objektom je majetok), je určený všetkým občanom a sankcia má represívny charakter, je treba mu priznať trestnoprávnu povahu.

Z vyššie uvedených dôvodov preto súdy oboch stupňov pochybili, keď konanie obvineného O.Š. v bode 1/ rozsudku posudzovali ako čiastkový útok pokračovacieho prečinu krádeže napriek tomu, že za toto konanie bol obvinený O.Š. právoplatne sankcionovaný už v priestupkovom konaní, ktoré rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por., dôvod podľa odseku 1 písm. i/ nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

V súvislosti so zisteným porušením zákona sa Najvyšší súd Slovenskej republiky následne zaoberal otázkou, či toto porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného O.Š.

Obvinený O.Š. bol odsúdený za viacero skutkov spáchaných úmyselným konaním, z nich najprísnejšie trestným bol zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 3 Tr. por. Keďže spáchal viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden bol zločinom, a to viacerými skutkami, súd mu uložil úhrnný trest podľa § 194 ods. 3 Tr. por. s použitím asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. por.

Ak by odvolací súd postupoval spôsobom naznačeným vyššie a trestné stíhanie pre čiastkový útok pokračovacieho prečinu krádeže pod bodom 1/ rozsudku zastavil, na postavení obvineného O.Š. by to aj tak nič zásadné nezmenilo, lebo by mu súd rovnako ukladal úhrnný trest podľa § 194 ods. 3 Tr. por. s použitím asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. por., kde mimochodom po úprave vychádza trestná sadzba v rozpätí 6 rokov a 10 mesiacov až 10 rokov a 8 mesiacov. Preto ak odvolací súd uložil obvinenému O.Š. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov, uložil trest pod dolnú hranicu zákonného rozpätia, čím naopak porušil zákon v prospech obvineného O.Š.

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por., aj vzhľadom na ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por., neboli splnené, preto podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením dovolanie obvineného O.Š. na neverejnom zasadnutí odmietol.

126.
ROZHODNUTIE

I. Pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 22 ods. 1, ods. 4 zákona č.154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze jeho vykonanie súd obligatórne odmietne, ak sú dané dôvody podľa § 23 ods. 1 označeného zákona a môže jeho vykonanie odmietnuť, ak sú dané dôvody podľa § 23 ods. 2 tohto zákona. Medzi takto určené dôvody nepatrí hodnotenie dôkazného podkladu obvinenia alebo obžaloby. Ak dôvody podľa § 23 ods. 1 alebo ods. 2 nie sú dané, súd vždy rozhodne o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu.

II. Súd, ktorý rozhodol o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle § 22 ods. 9 zákona č. 154 /2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze je vždy krajský súd príslušný podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, rozhodujúci o návrhu prokurátora v prvom stupni. Toto pravidlo platí aj v prípade, ak Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil uznesenie krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o nevykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu a postupom podľa § 22 ods. 8 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze sám rozhodol, že sa európsky zatýkací rozkaz vykoná, nakoľko pre určenie súdu podľa kritérií § 22 ods. 9 naposledy uvedeného zákona je rozhodujúca vecná (nie inštančná) príslušnosť na konanie o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu, spoločne s miestnou príslušnosťou upravenou v odseku 2 tohto ustanovenia.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. júla 2011, sp. zn. 2Tost 19/2011).

Vyššie uvedeným uznesením najvyšší súd podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. júna 2011, sp. zn. 2Ntc 1/2011 a podľa § 22 ods. 4, ods. 8 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze rozhodol, že európsky zatýkací rozkaz vydaný Oblastným súdom v Middelburgu v Holandskom kráľovstve 14. decembra 2010 pod č. U 012/2010 na občana Slovenskej republiky M.K. sa vykoná, a že podľa § 16 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze sa vyžadovaná osoba M.K. berie do vydávacej väzby s tým, že lehota vydávacej väzby začne plynúť od obmedzenia osobnej slobody vyžadanej osoby pri výkone tohto rozhodnutia.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým rozhodnutím Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len krajský súd) odmietol vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu, označeného vo výroku uznesenia.

Rozhodnutiu predchádzal návrh prokurátora na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu a predbežné vyšetrovanie, v rámci ktorého sa M.K. nevzdal uplatnenia zásady špeciality, trval na jej uplatnení v plnom rozsahu a nesúhlasil so svojím vydaním.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil (v jeho podstate) takto:

„Z európskeho zatýkacieho rozkazu, ani z opakovane vyžiadaných dodatočných informácií však nie je zrejmä miera účasti M.K. na predmetnej trestnej činnosti - zo spisového materiálu vyplýva len to, že DNA menovaného sa našla vo vozidle Fiat Croma, ktoré sa použilo na nabúranie sa do obchodu s elektronikou, čo však nie je postačujúce, pretože len na základe uvedenej skutočnosti nie je možné konštatovať, že podľa právneho poriadku Slovenskej republiky sa jedná o trestný čin.

Samotná skutočnosť, že vo vozidle, ktorým došlo k spáchaniu trestnej činnosti na území Holandského kráľovstva dňa 17. júla 2010 bola nájdená plechovka od limonády, na ktorej bola zistená daktyloskopická stopa pochádzajúca od M.K., naviac keď vozidlo, ktorým bol trestný čin spáchaný nie je totožné s vozidlom, ktorého majiteľom bol v minulosti M.K., nie je trestným činom podľa platných právnych predpisov Slovenskej republiky, takáto skutočnosť ani neoznačuje, aká miera účasti M.K. mala byť na trestnom čine a keďže potom takéto konanie vyžadanej osoby nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a nejde o konanie podľa § 4 ods. 4, ods. 5 zák. č. 154/2010 Z.z. o Európskom zatykačom rozkaze, krajský súd vzhľadom na uvedené zistenia dospel k záveru, že podmienky vyžadované zákonom č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze neboli splnené, preto európsky zatýkací rozkaz vydaný Oblastným súdom v Middelburgu, Holandské kráľovstvo, sp. zn. U 012/2010 zo dňa 14. decembra 2010 z dôvodu podľa § 23 ods. 1 písm. d/ zák. č. 154/2010 Z. z. odmietol vykonať.“

Uznesenie napadol včas podanou sťažnosťou prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica.

Sťažnosť v podstatných okolnostiach jej relevantnej argumentácie odôvodnil takto:

„Pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu sa vychádza zo vzájomnej dôvery a uznávania rozhodnutí cudzích štátov. Slovenským orgánom ako vykonávajúcim justičným orgánom pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu neprislúcha skúmať dôvodnosť trestného stíhania v cudzine ani sa zaoberať vinou resp. nevinou vyžadanej osoby. Slovenské orgány, ako vykonávajúce justičné orgány sú oprávnené len skúmať, či sú dané dôvody na vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu, alebo či neexistujú dôvody na odmietnutie vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle § 23 zákona č. 154/2010 Z.z. Dôvod na nevykonanie predmetného európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle § 23 ods. 1 písm. d/ zákona č. 154/2010 Z.z., ktorý v danom prípade krajský súd použil neobstojí, pretože je jednoznačné, že skutok opísaný v európskom zatýkacom rozkaze je trestným činom i podľa právneho poriadku SR a vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona a prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona. Na posudzovanie, či skutok uvedený v predmetnom európskom zatýkacom rozkaze je trestným činom i podľa právneho poriadku SR nemôže mať predsa vplyv skutočnosť, či sa ho M.K. dopustil alebo nedopustil.

Mám za to, že holandská strana dostatočným spôsobom ozrejmila i mieru účasti M.K. na predmetnej trestnej činnosti a dôvod, pre ktorý ho žiada vydať na trestné stíhanie. Holandská strana má na základe profilu DNA zaisteného vo vozidle použitom na nabúrание do obchodu a totožného s profilom DNA M.K. dôvodné podozrenie, že M.K. sa nachádzal vo vozidle, ktorým bolo nabúrané do obchodu s elektronikou a z ktorého boli následne odcudzené veci. Skutočnosť, že sa nejednalo o vozidlo, ktoré M.K. v minulosti vlastnil len dokazuje, že biologická stopa sa vo vozidle nemohla nachádzať z čias, kedy mal takéto vozidlo vlastniť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti mám za to, že v danom prípade neexistuje dôvod podľa § 23 ods. 1 písm. d/ zák. č. 154/2010 Z.z. na odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Oblastným súdom v Middelburgu dňa 14. decembra 2010 pod č. U 012/2010 na občana Slovenskej republiky M.K. Taktiež neexistuje ani iný dôvod na odmietnutie vykonania predmetného európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle § 23 zák. č. 154/2010 Z.z.“

Vyžiadaná osoba sa k sťažnosti prostredníctvom obhajcu vyjadrila v tom smere, že európskemu zatýkaciemu rozkazu nemožno vyhovieť, nakoľko v ňom nie je vyjadrená miera účasti vyžadanej osoby na trestnom čine, ako to požaduje zákon.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd inštančne príslušný podľa § 22 ods. 8 zák. č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len zákon o EZR) postupoval podľa § 1 ods. 2 tohto zákona zároveň aj v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku a teda plnil prieskumnú povinnosť v rozsahu § 192 ods. 1 Tr. por. Takto zistil, že sťažnosť je dôvodná.

Z hľadiska postupu v konaní boli dodržané ustanovenia zákona o EZR a pokiaľ ide o samotné rozhodnutie, neprichádza do úvahy zvažovanie iného možného dôvodu odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu (ďalej len EZR), než je krajským súdom použitý dôvod podľa § 23 ods. 1 písm. d/ zákona o EZR.

K tomu je potrebné uviesť, že skutok je v zatýkacom rozkaze holandského súdu sformulovaný tak, ako to zodpovedá doterajším výsledkom dokazovania v konaní vedenom orgánmi štátu pôvodu.

Tento popis v originály európskeho zatýkacieho rozkazu, spolu s informáciami dodatočne na žiadosť prokurátora poskytnutými holandskou stranou vymedzujú obsahovo podobu skutku tak, že M.K. je podozrivý z účasti na vlámaní do obchodu s elektronikou, kde bola odcudzením vecí spôsobená škoda 10 350 eur a na zariadení obchodu škoda 10 000 eur. Miera účasti vyžadanej osoby na trestnom čine (§ 5 ods. 5 písm. d/ zákona o EZR) je tu teda vyjadrená všeobecne, avšak zrozumiteľne (pričom nejde o odsudzujúci rozsudok).

Okolnosť, že do skutku je zahrnutá aj dôkazná súvislosť, z ktorej rezultuje samotné podozrenie, na popise skutku nič nemení, a je len prvkom jeho podrobnejšieho vykreslenia.

Takto vymedzený skutok skutočne vykazuje zákonné znaky prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona a prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona, ako to uvádza prokurátor.

Samozrejme, že z hľadiska účasti obvineného na čine sú relevantné ním predkladané a navrhované dôkazy, ktoré majú preukazovať jeho zdržiavanie sa na území Slovenskej republiky v čase činu. Je ich však

potrebné uplatniť v trestnom konaní, ktoré sa v predmetnej veci vedie holandskými orgánmi (a naopak, pri aktuálnom rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu a o vydávacej väzbe sa nimi nemožno z hľadísk, ktoré predurčujú pozitívne alebo negatívne rozhodnutie o týchto otázkach zaoberať).

Európskym právom generovaná právna koncepcia európskeho zatýkacieho rozkazu, vykonávaná vnútroštátnymi úpravami členských štátov (vrátane zákona o EZR v Slovenskej republike) totiž vychádza z premisy, že otázkou viny (vrátane dôvodnosti podozrenia ako podkladu konania voči konkrétnej osobe) sa zaoberajú len orgány štátu, v ktorom sa konanie vedie a ktorý o vydanie osoby žiada.

Z hľadiska rozhodovania o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu to znamená, že jeho vykonanie súd obligatórne odmietne, ak sú dané dôvody podľa § 23 ods. 1 zák. o EZR a môže toto vykonanie odmietnuť, ak sú dané dôvody podľa § 23 ods. 2 tohto zákona, pričom medzi takto určené dôvody nepatrí hodnotenie dôkazného podkladu obvinenia alebo obžaloby. Ak uvedené dôvody nie sú dané, súd vždy rozhodne o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu.

K tomu v tomto prípade došlo revidovaním chybného rozhodnutia súdu prvého stupňa najvyšším súdom. Na to potom nadväzuje rozhodnutie o vzatí obvineného do väzby, ktoré je v zmysle § 16 ods. 2 zákona o EZR (pre prípad rozhodnutia o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu) obligatórne. Aj keď zákon zveruje toto rozhodnutie sudcovi, pôsobnosť nie je narušená, ak o väzbe rozhodol senát nadriadeného súdu zároveň s rozhodnutím o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, ktoré je výsledkom konania o sťažnosti (§ 22 ods. 8 zák. o EZR).

Bude v ďalšom priebehu konania úlohou krajského súdu zabezpečiť potrebné úkony smerujúce k vydaniu osoby v zmysle § 22 ods. 9 zákona o EZR. Na tento postup je totiž príslušný aj v tomto prípade súd prvého stupňa. Z hľadiska určenia jeho príslušnosti platí nasledovné:

Súdom, ktorý rozhodol o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu v zmysle § 22 ods. 9 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze je vždy krajský súd príslušný podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, rozhodujúci o návrhu prokurátora v prvom stupni.

Toto pravidlo teda platí aj v prípade, ak Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil uznesenie krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o nevykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu a sám postupom podľa § 22 ods. 8 zákona o európskom zatýkacom rozkaze rozhodol, že sa európsky zatýkací rozkaz vykoná. Aj v prípade takejto priamej revízie je totiž pre určenie súdu podľa kritérií § 22 ods. 9 naposledy uvedeného zákona rozhodujúca vecná (nie inštančná) príslušnosť na konanie o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu, spoločne s miestnou príslušnosťou upravená v odseku 2 tohto ustanovenia.

127.

R O Z H O D N U T I E

I. K zbaveniu mlčanlivosti svedka v trestnom konaní podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 323/1992 Zb. v znení neskorších predpisov - Zákon o notároch a notárskej činnosti), nedochádza vo vzťahu ku konkrétnemu procesnému úkonu trestného konania (napr. vysvetlenie, výsluch, vydanie vecí), ale k účasti dotknutej osoby na úkonoch trestného konania v rozsahu, ktorý ustanovuje osobitný predpis.⁷

II. Súd nie je viazaný rozhodnutím iného orgánu činného v trestnom konaní, o tom, že svedok mal právo odoprieť výpoveď podľa § 130 ods. 2 Tr. por. Súd po preskúmaní veci môže mať iný názor na dôvodnosť svedkovho rozhodnutia odoprieť výpoveď v prípravnom konaní. Preto ani výsluch takéhoto svedka v konaní pred súdom nie je vylúčený.

III. Súd nie je viazaný rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní o tom, že nie je potrebné skúmať duševný stav svedka z dôvodov uvedených v § 150 Tr. por. Nariadiť vyšetrenie duševného stavu svedka preto môže súd aj v konaní pred súdom, ak sú súčasne splnené dve podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 150 Tr. por.:

- a) ide o výpoveď svedka, ktorá je pre rozhodnutie obzvlášť závažná a
- b) existujú dôvody pre vážne pochybnosti, či nie je u takéhoto svedka podstatne znížená schopnosť správne vnímať alebo vypovedať.

(Uznesenie Krajského súdu Trenčín z 9. novembra 2011, sp. zn. 23To106/2011).

Krajský súd v Trenčíne vyššie uvedeným uznesením podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. na základe sťažnosti prokurátorky zrušil napadnuté uznesenie Okresného súdu Trenčín v celom rozsahu a súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín podal na obvineného L.P. obžalobu 1Kv 58/02 zo dňa 12. októbra 2007, podanú na Okresnom súde Trenčín 15. októbra 2007, v ktorej mu kládol za vinu, že sa mal dopustiť trestného činu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005, pričom zo skutkovej vety obžaloby vyplýva, že trestná činnosť mala byť spáchaná v roku 2002.

Uznesením súdu prvého stupňa bolo podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. rozhodnuté tak, že sa vyššie uvedená obžaloba odmieta a vec sa vracia prokurátorovi, pretože boli zistené závažné procesné chyby vo vzťahu k porušeniu ustanovení zabezpečujúcich práva obhajoby. Závažné procesné chyby videl súd prvého stupňa v troch smeroch. Podľa jeho názoru, dôkaz výsluchom dôležitej svedkyne JUDr. J.P. nebol v zmysle § 267 Tr. por. vykonaný zákonným spôsobom, pretože táto svedkyňa ako notárka bola zbavená mlčanlivosti podľa § 39 ods. 2 písm. b/ zákona č. 323/1992 Zb. v znení účinnom do 31. augusta 2003, na podanie vysvetlenia, ale nie výsluchu ako svedkyne. Súd pritom ďalej podrobne zdôvodnil, prečo považuje výsluch tejto svedkyne za dôležitý dôkaz. Ďalej podľa názoru súdu prvého stupňa vyšetrovateľ dostatočne nepreskúmal dôvodnosť odopretia výpovede svedka Mgr. V.S., ktorý dôkaz tiež považoval za dôležitý. Napokon súd prvého stupňa vytýkal orgánom prípravného konania nevyšetrenie duševného stavu svedkyne C.P. znaleckým dokazovaním, keď táto podľa jej tvrdenia trpí epilepsiou, prakticky je negramotná, časovo a priestorovo sa nevie orientovať a jej výpovede sú nelogické.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť prokurátor krajskej prokuratúry, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí hneď po vyhlásení uznesenia a sťažnosť bola následne písomne odôvodnená prokurátorkou krajskej prokuratúry. V úvode prokurátorka namietala okolnosť, keď súd prvého stupňa rozhodol o vrátení veci prokurátorovi po uplynutí 46 mesiacov, čo je skutočným porušením práv obvineného na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. S tromi dôvodmi uvádzanými v uznesení súdu prvého stupňa, pre ktoré takto súd rozhodol, sa prokurátorka nestotožnila. K zákonnosti výsluchu svedkyne JUDr. P., ako notárky, uviedla, že nejde o podstatný dôkaz, bez ktorého by súd nemohol vo veci rozhodnúť. Rozhodnutie o zbavení mlčanlivosti uvedenej svedkyne považovala prokurátorka len za formálne nesprávne, čo toto rozhodnutie nerobí

⁷ Obdobne R 35/2008 Zbierky stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

chybným. Ďalej vyslovila prokurátorka názor, že svedka nemožno nútiť, aby špecifikoval presný dôvod odmietnutia výpovede, pretože by to bolo jednoznačným porušením jeho práv zaručených Ústavou SR a medzinárodnými dokumentmi. Napokon uviedla, že vyšetrovanie duševného stavu svedkyne, ak to považuje súd za nevyhnutné, môže urobiť aj súd sám. Pritom orgány prípravného konania, pre takéto vyšetrovanie ako k závažnému zásahu do práv svedkyne, nezistili dôvod. Prokurátorka navrhla podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušiť napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby o veci znova konal a rozhodol.

V písomnom vyjadrení obvineného, podaného prostredníctvom jeho obhajkyne, bolo navrhnuté, aby krajský súd podanú sťažnosť zamietol. V odôvodnení vyjadrenia bolo poukázané najmä na správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí konanom o sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré tomuto predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť je dôvodná.

K jednotlivým súdom uvádzaným procesným pochybeniam orgánov prípravného konania uvádza senát krajského súdu nasledovné:

Predovšetkým je potrebné uviesť, že ustanovenie § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. pripúšťa „vrátenie“ veci prokurátorovi aj pri zistení iných procesných chýb, avšak ich vecný a procesný dopad na obvineného musí byť v závažnosti porovnateľný s porušením práva obvineného na obhajobu. Krajský súd však takéto závažné procesné chyby nezistil.

Predovšetkým pokiaľ ide o zákonnosť výsluchu notárky ako svedkyne, v tomto predmetnom trestnom konaní tu orgány prípravného konania nepochybili. Je síce možné pripustiť určitý nedostatok v príslušnom rozhodnutí ministra spravodlivosti (č.l.69), keď uviedol ako účel zbavenia mlčanlivosti aj konkrétny procesný úkon – podanie vysvetlenia. Tento účel však je uvedený v rozhodnutí ministra ako nadbytočný, pretože inak je správne v rozhodnutí o zbavení mlčanlivosti citované ustanovenie § 39 ods. 2 písm. b/ zák. č. 323/1992 Zb. v znení zákona č. 397/2000. Podľa tohto ustanovenia priamo zo zákona vyplýva účel zbavenia mlčanlivosti notára ministrom v podobe „účelu trestného konania“ K zbaveniu mlčanlivosti v tomto prípade nedochádza vo vzťahu ku konkrétnemu procesnému úkonu trestného konania, ale všeobecne k účelu trestného konania ako takému, samozrejme v konkrétnej presne špecifikovanej veci a v rozsahu podľa § 3 ods. 1 písm. a/ až písm. d/, čo z predmetného rozhodnutia aj riadne vyplýva. Tu senát krajského súdu vyslovuje právny názor, že predmetná notárka bola zbavená mlčanlivosti, v konkrétnej trestnej veci a v rozsahu v rozhodnutí podrobne uvedenom, vo vzťahu k akémukoľvek procesnému úkonu, smerujúcemu k náležitému zisteniu trestného činu a jeho páchatel'ov, vrátane uloženia zákonných a spravodlivých trestov (účel trestného konania pozri § 1 Tr. por.). Z uvedeného potom vyplýva, že táto svedkyňa zatiaľ bola vypočutá zákonným spôsobom, pričom v prípade potreby jej vypočutia v konaní pred súdom (súd ju považuje za dôležitú svedkyňu), jej zbavenie mlčanlivosti ministrom spravodlivosti sa vzťahuje aj na procesné úkony v konaní pred súdom.

Senát krajského súdu sa nestotožnil ani s názorom súdu prvého stupňa týkajúcim sa skúmania dôvodnosti odopretia výpovede svedkom Mgr. V.S. Tu síce je možné prisvedčiť názoru súdu, že svedok musí uviesť dôvod, pre ktorý sa rozhodol odoprieť vypovedať (§ 130 ods. 2 Tr. por.). Súčasne však od svedka nemožno vyžadovať také podrobné vysvetlenie odmietnutia, že by toto vysvetlenie vlastne potvrdilo eventuálnu dôvodnosť trestného stíhania. Aj z uznesenia súdu prvého stupňa pritom vyplýva, že menovaný svedok odoprel vypovedať, čo aj odôvodnil vlastným trestným stíhaním v súvislosti s konkrétnou s.r.o. uvedenou v obidvoch uzneseniach o vznesení obvinenia, čo sa aj potvrdilo.

Na druhej strane, aj vzhľadom na to, že výsledky dokazovania na hlavnom pojednávaní sú rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci samej, súd prvého stupňa môže pristúpiť k výsluchu tohto svedka, ak je toho názoru, že pre svoje rozhodnutie v obžalobe je tento dôkaz nevyhnutný. Súd totiž nie je viazaný rozhodnutím iného orgánu činného v trestnom konaní o tom, že svedok mal právo odmietnuť vypovedať podľa § 130 ods. 2 Tr. por. Súd môže mať pritom iný názor na svedkovu dôvodnosť odopretia vypovedať.

Napokon k otázke potreby skúmania duševného stavu svedka podľa § 150 Tr. por., senát krajského súdu uvádza nasledovné. Osobou svedkyne C.P. sa zaoberali už pôvodne vo veci rozhodujúce súdy (Krajský súd Trenčín – uznesenie 1T 18/03 zo dňa 27. januára 2004 a Najvyšší súd Slovenskej republiky – uznesenie 4To 12/2004 zo dňa 3. novembra 2005), keď bola vec vrátená podľa § 188 ods. 1 písm. e/ Tr. por., účinného do 31. decembra 2005, na došetrenie. Otázkami psychických schopností menovanej sa tiež tieto súdy zaoberali, avšak znalecké dokazovanie v tomto smere nariadené nebolo. Rovnako vyšetrovateľ sa na návrh obhajkyne zaoberal

touto otázkou, pričom dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky, uvedené v § 150 Tr. por. pre takýto zásah do osobnej slobody svedka. Rovnako aj tu však platí, že ak súd je iného názoru, môže uvedené vyšetrenie duševného stavu svedka prikázať aj v konaní pred súdom. Krajský súd však pripomína, že musia byť splnené súčasne dve podmienky pre takýto postup. Jednak výpoveď takéhoto svedka musí byť pre rozhodnutie obzvlášť dôležitá. Druhou podmienkou je, že sú závažné pochybnosti, či nie je u takéhoto svedka podstatne znížená schopnosť správne vnímať, alebo vypovedať. K tejto druhej podmienke senát krajského súdu uvádza, že rozhodnutiu o tom, že táto podmienka je tiež daná, by malo predchádzať osobné vypočutie tohto svedka súdom.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Na záver senát krajského súdu dodáva, že úvahy senátu okresného súdu na okraj (*obiter dictum* - vhodnejšie je však používať slovenské pre strany trestného konania zrozumiteľnejšie výrazy), nemožno v plnej miere akceptovať, a to z dôvodu podstatnej zmeny vzťahu prípravného konania a konania pred súdom, ku ktorej došlo medzi podaním prvej a druhej obžaloby v predmetnej veci. Uskutočnenou rekodifikáciou v roku 2005 sa posilnila kontradiktórnosť konania pred súdom, čo okrem iného znamená aj možnosť širšieho dokazovania v smere naznačenom súdom prvého stupňa priamo na hlavnom pojednávaní.